

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه شنبه (۵) اردیبهشت ماه ۲۵۳۷ شاهنشاهی

فهرست مطالب :

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: محمدعلی آموزگار - محمدحسین خسروی دارانی - سالارچاک - مهدی آستانه‌ای - محمد کاظم جزایری - نوذر صادقی .
- ۳ - تصویب صورت جلسه روز یکشنبه (۲۷) فروردین ماه ۲۵۳۷ .
- ۴ - معرفی آقای دکتر امیر شیلاتی فرد به عنوان معاون پارلمانی وزارت امور خارجه توسط آقای خلعتبری وزیر امور خارجه .
- ۵ - تقدیم آئین نامه اجرائی استفاده از مانده اعتبارات موضوع تبصره ۴ قانون بودجه سال ۲۵۳۹ کل کشور و اعتبار موضوع تبصره ۴ قانون بودجه سال ۲۵۳۷ کل کشور توسط آقای هلا کورا امبدوزیر مشاور در امور پارلمانی .
- ۶ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور خارجه راجع به اجازه عضویت سازمان تحقیقات زمین شناسی و معدنی کشور در کمیسیون جهانی تهیه نقشه زمین شناسی جهان و اتحادیه بین المللی علوم زمین شناسی و ابلاغ بدولت .
- ۷ - طرح و تصویب گزارش شورردوم موافقت نامه همکاری اقتصادی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری ترکیه و ابلاغ بدولت .
- ۸ - طرح و تصویب گزارش شورردوم موافقت نامه
- ۹ - طرح گزارش شوراول پروتکل بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه درباره ایجاد و بهره برداری از دونیروگاه هسته‌ای .
- ۱۰ - طرح گزارش شوراول تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که بوزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده‌اند .
- ۱۱ - طرح سؤال آقای محمد صادق افتخار ازوزارت پست و تلگراف و تلفن .
- ۱۲ - طرح سؤال آقای دکتر مرتضی مشیر ازوزارت بهداری و بهزیستی وارجاع به کمیسیون رسیدگی به سؤالات .
- ۱۳ - اخذ رأی نهائی نسبت به لایحه اصلاح تبصره یک ماده قانون معاملات زمین و ابلاغ بدولت .
- ۱۴ - تقدیم سؤال از دولت بوسیله آقای محسن بزشکپور .
- ۱۵ - اخذ رأی نهائی نسبت به لایحه ترمیم حقوق وظیفه وراث مرحوم جواد طالب و ابلاغ بدولت .
- ۱۶ - طرح گزارش شوراول مجازات صید غیرمجاز از دریای خزر .
- ۱۷ - پایان جلسه .

جلسه ساعت نه صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل شد

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل.

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه - خانم ها و آقایان: آصف - آموزگار - ابطعی - دکتر ابوالهدی - اسحق کاهکش - اسدی - اسفندیاری - دکتر اعتمادی - امیرعشایری - بارکزی - پردلی - پزشکیور - پزشکی - پور بردباری - تژده - تقوی لاریجانی - توتونچی افشار - تولائی زاده - جاف - محمدجزایری - کاظم جزایری - دکتر جعفری - خجندی - حیدری - خزیمه - دانشی - درودی - دهقان نژاد - دکتر رئیسی - رئیسی اردکانی - رضوانی - رفعتی - رهبر - زرگرزاده - دکتر ستاری - سترک دره شوری - دکتر ستوده - سرهنک زاده - دکتر سعید - سعیدی - سواد کوهی - شهبازی - لطیف شیخ الاسلامی - صدیق زاده - صفری پور - دکتر ضیائی - طباطبائی - عالمی - فرمان - دکتر فیروزآبادی - قریشی - قوامی - کاسمی - کبیری - کسرائی - مانی - مجتهدی - معینی جاغروند - مهرزاد - میرلاشازی - ناظمی - نصیری زاده - نوربخش - مجتبی نوری - واحدی - وزیر - وکیل گیلانی - غلامرضا هاشمی - یاسینی - یزدی - اما آقایان - طلعت اسدی - جهانبانی - سلیلی - صنیع - کمائی آزاد - مشائی.

۲- بیانات قبل از دستور آقایان: محمدعلی آموزگار -

محمد حسین خسروی دارانی - سالار جاف - مهدی آستانه ای - محمد کاظم جزایری - نوذر صادقی.

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای آموزگار تشریف بیاورید.

محمدعلی آموزگار - جناب آقای رئیس - همکاران محترم.

همانطوریکه استحضار دارند در هفته گذشته مرد بزرگی از کشور ما رخت از جهان فانی بریست و سرای باقی شتافت و همه را نصیب زده و متأسف و داغدار کرد.

آن شخصیت بی نظیر جناب آقای امیراسدالله علم فرزند امیرشوک الملک علم بود که در دوران حیات پرافتخار خود چه در ایام وزارت دروزارت خانه ها و چه در سایر سمت ها و مقام های مختلف مملکتی از خدمتگزاران صدیق و مؤمن و باوفای شاهنشاه آریامهر و ملت ایران بود و در راه اهداف بزرگ رهبر خردمند ایران برای تعالی و ترقی ملت و کشور کهن سال ایران گامهای بلندی برداشتند.

در این تقسیمات املاک سلطنتی مجری نیات بلند

شادروان علم در زمان وزارت دربار شاهنشاهی که نزدیک به ۱۰ سال طول کشید مثل همیشه معتدلمردم در پیشگاه شاهنشاه بود و از اعتبار و مرحمتی که در پیشگاه معدلت پناه شاهنشاه آریامهر داشت برای رفع مشکلات و گرفتاریهای اجتماعی و انفرادی مردم مستمند استفاده میکرد و برکت لطف و عنایت شاهانه از طریق ایشان شامل حال بسیاری از مردم گردید. (صحیح است)

جناب آقای علم در دوران وزارت دربار شاهنشاهی افتخار برگزاری جشن های تاج گذاری و جشن های دو هزار و پانصد ساله شاهنشاهی و همچنین جشن های پنجاه سال شاهنشاهی دودمان پهلوی را داشته است در این فرصت ها توانست جلال و شکوه و رازعظمت و توفیق شاهنشاهی ایران را به جهانیان نشان بدهد.

در این فرصت ها آبادیها شد - مدارس ساخته شد. بناهای تاریخی بوجود آمد یا مرمت شد. کتابها نوشته شد. وضع اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی ما بجهانیان با دلیل و سند و مدرک ارائه گردید کار و خدمت بی تظاهر در اعتلای شاهنشاهی ایران از جمله صفات برجسته شادروان علم بود الحق شاهنشاه آریامهر در برگزاری مراسم عزاداری آن قید سعید با صدور اوامر خاص مزیت یک فرد خدمتگزار صمیمی را مشخص و معلوم فرمودند که موجب سرفرازی و کمال سپاسگزاری و تشویق خدمتگزاران است.

هزاران نفر از مردم وطن ما نیز در این مراسم شرکت کردند و قلباً متأثر و عزادار بودند و در تشیع جنازه و انجام مراسم تدفین در تهران و حرم مطهر آستان قدس رضوی و برگزاری مجالس فاتحه در تهران و مشهد و شیراز و بندرعباس و بیرجند و بسیاری از شهرهای دیگر مشارکت نمودند و نشان دادند که علم محبوب و مورد علاقه آن ها بوده است. (صحیح است)

در ساحت مقدس مجلس شورای ملی نیز همکار محترم جناب آقای منصوریان در جلسه گذشته با ذکر خیر لازمه تجلیل از روان پاک او بعمل آوردند اما فکر کردم هنوز عظمت روح و سابقه خدمتگزاری و وطن پرستی و شادوستی و فضیلت شادروان امیراسدالله علم محل و مورد بیشتری برای تجلیل دارد خاصه از ناحیه نمایندگان بنادر و جزائر جنوب کشور که همت و علاقمندی آن قید سعید را در آبادانی و عمران آن مناطق تأثیر فراوانی داشته است از این رو بلاجازه همکاران محترم عرض تسلیم از درگاه خداوند متعال مسئلت دارم که روح او را غریق رحمت خاص خود فرماید. روانش شاد باد و نام نیک او مخلص و

جاویدان بماناد. (احست)

رئیس - آقای خسروی دارانی تشریف بیاورید.

خسروی دارانی - بنام خدا.

بهار آمد و هر سو شکوفه باران شد
فروغمند دل از فیض نوبهاران شد
خوشا بملت ایران که از هدایت شاه
بهر بهار امیدش هزار چندان شد (احست)

با کسب اجازه از مقام ریاست و همکاران معظم تاکنون مواردی در مورد نیازسنجیها و عقب افتادگی های حوزه انتخابیه ام فریدن در این مکان مقدس بعرض رسانندام و از اولیاء محترم دولت چاره جوئی نموده ام حتی نامه هائی هم تقدیم داشته ام که منتج به نتیجه ای که باید بشود نشده است.

از بی توجهی و تبعیضی که مخصوصاً در زمان وزارت جناب آقای مهندس روحانی وزیر سابق کشاورزی بین روستاها و روستائیان اعمال میشد گزارشاتی تسلیم نموده ام و این رویه ظالمانه و ناپسندیده را که باعث شده از سال ۲۵۲۵ تا سال ۲۵۳۰ حدود سه میلیون ونیم نفر از جمعیت روستاها بخصوص روستاهای دور دست و عقب افتاده شهرهای بزرگ، مهاجرت نمایند.

جناب آقای رامبد وزیر مشاور، جناب عالی در مجلس شورای ملی مورد احترام عمیق و محبت بی شائبه همکاران قدیم خود هستید و به نظریات و اظهارات نمایندگان بیشتر و با علاقه تر توجه مینمائید. برای آنکه آنجناب بخوبی از مشکلات نمایندگان باخبر هستید استدعای توجه بخواسته هایم را دارم بعلت سرکشی های مکرر بدهات و گفت و شنودی که با اهالی داشته و پهای صحت مردم نشسته ایم در حوزه انتخابیه ام که اکثر کشاورز و اقلیت آن دامدار میباشند نه به کشاورزان و سیستم کشاورزی از طرف اداره کشاورزی کمک و هدایت میشود و نه توجهی به دام داران، میگویند عوامل دیگری است که باعث ناراحتی و نارضایتی کشاورزان بوده که موجبات مهاجرت آنان را بشهر ستانها فراهم می آورد عواملی که مورد نیاز کشاورزان دهات میباشند:

۱- نداشتن راه ماشین رو بین دهات.

۲- نداشتن دکتر بهداشت و دارو برای مثال عرض کنم در ۵۰ قریه بخش موگوتی یک نفر بهیار یا یک سوزن زن وجود ندارد.

۳- نبودن مایحتاج زندگی در دسترس کشاورزان برای مثال عرض کنم در بخش موگوتی یک حلب نفت

۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
(شرح زیرخوانده شد)

غائبین با اجازه - خانم ها و آقایان: آصف - آموزگار - ابطحی - دکتر ابوالهدی - اسحق کاهنکشل - اسدی - اسفندیاری - دکتر اعتمادی - امیرعشایی - بارکزی - بردلی - پزشکیور - پزشکی - بور بردباری - تژده - تقوی لاریجانی - توتونچی افشار - تولائی زاده - جاف - محمدجزایی - کاظم جزایی - دکتر جعفری - حاجتی - حیدری - خزیمه - دانشی - درودی - دهقان نژاد - دکتر رئیسی - رئیس اردکانی - رضوانی - رفعتی - رهبر - زرگرزاده - دکتر ستاری - سترک دره شوری - دکتر ستوده - سرهنگ زاده - دکتر سعید - سعیدی - سواد کوهی - شهبازی - لطیف شیخ الاسلامی - صدیق زاده - صفری پور - دکتر ضیائی - طباطبائی - عالمی - فرمان - دکتر فیروزآبادی - قریشی - قوامی - کاسمی - کبیری - کسرائی - مانی - مجتهدی - معینی چاغروند - مهرزاد - میرلاشاری - ناظمی - نصیری زاده - نوربخش - مجتبی نوری - واحدی - وزیر - وکیل کیلانی - غلامرضا هاشمی - یاسینی - یزدی - اما آقایان - طلعت اسدی - جهانبانی - سلیمی - صنیع - کمالی آزاد - مشائی.

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: محمدعلی آموزگار -

محمد حسین خسروی دارانی - سالار جاف - مهدی آستانه ای - محمد کاظم جزایی - نوذر صادقی .

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای آموزگار تشریف بیاورید.

محمدعلی آموزگار - جناب آقای رئیس ، همکاران

محترم همانطوریکه استحضار دارند در هفته گذشته مرد بزرگی از کشور ما رخت از جهان فانی بر بست و بسرای باقی شتافت و همه را مصیبت زده و متأسف و داغدار کرد .

آن شخصیت بی نظیر جناب آقای امیراسدالله علم فرزند امیرشوکت الملک علم بود که در دوران حیات پرافتخار خود چه در ایام وزارت دروزارتخانه ها و چه در زمان نخست وزیری و چه در وزارت دربار شاهنشاهی و چه در سایر سمت ها و مقام های مختلف مملکتی از خدمتگزاران صدیق و مؤمن و باوفای شاهنشاه آریامهر و ملت ایران بود و در راه اهداف بزرگ رهبر خردمند ایران برای تعالی و ترقی ملت و کشور کهن سال ایران گامهای بلندی برداشته .

در امر تقسیمات املاک سلطنتی مجری گهات بگفت

شاهنشاه بودند و قبل از انجام اصلاحات ارضی قسمتی از املاک شوروی خود را میان کشاورزان تقسیم کردند (صحیح است).

در دوران نخست وزیری علم بود که شش اصل اساسی انقلاب شاه و ملت به آراء عمومی گذاشته شد و این افتخار برای او هست که ملت ایران به ندای شاهنشاه صریح و سریع و مثبت جواب داد و انقلاب شاه و ملت پایه گذاری شد و دولت وی توانست در اجرای فرامین انقلابی شاهنشاه زربینای اقتصادی و اجتماعی ایران را دگرگون سازد .

امیراسدالله علم خادم صدیق و فداکار شاهنشاه و شاگرد اول مکتب ایران دوستی و شاه پرستی بود او به شاهنشاه و مردم و وطنش عشق میورزید اسلوب خدمتگزاری رادر مکتب شاهنشاه آریامهر فرا گرفته بود و پرستی و درستی توانست آن را در عمل بکار برد . هدفش تعالی و ترقی کشور و سربلندی مردم ایران بود بر افکار عمومی احترام بسیار میگذاشت . با مردم در تماس مستقیم و دائم بود (صحیح است) . از مردان واقع بین و خوش فکر و سریع الانتقال بود . در امور مالی تا آن جائیکه مربوط به خزانه مملکت بود سخت گیری در مال و منال خود با سخاوت و بلند نظر بود . در مناصب وزارتی و دولتی و مشاغل دانشگاهی همیشه مبداء تحول و اصلاحات بود امیراسدالله علم سیاستمداری بود که توانست در رویارویی با مشکلات او گرفتاریانی که بعد از جنگ

و اشغال کشور بوسیله تشون خارجی و سپس اخلاص گریهای مزدوران و دست نشانندگان آنها دامن گیر کشور شده بود خط مشی که شاهنشاه تعیین فرموده بودند اجرا کند . از روی نشانیهایی که در مکتب شاهنشاه آموخته بود دوستان را از دشمنان می شناخت در روزهای سخت نفر اول فداکاران و جان بازان شاه و هدف اول دشمنان بود و عجب آنکه در روزگار پیروزی و توفیق هرگز دست از مدارا و مروت برنداشت (صحیح است) مردی بود با تمام صفات و محاسن انسانی و سجایای اخلاقی نجیب و اصیل و اصیل زاده و محترم و شریف بود متواضع و خلیق و مهربان بود هیچوقت صاحب حاجتی از درخانه او دست خالی بر نمی گشت در برابر اتفاقات و ناملازمات بردبار و مقاوم بود و در سایه تدبیر و شایستگی ذاتی و ارشاد و حمایت اعلیحضرت همایونی هزمانی را بر طرف و هر مشکلی را مرتفع می ساخت و دقیقه ای از وظائف خطیری که بعهده داشت بیهوده تلف نمی کرد امیراسدالله علم حزب مردم را بوجود آورد در این حزب گروهی از جوانان وطن پرست را گرد آورد و آنان را آماده خدمتگزاری کرد .

شادروان علم در زمان وزارت دربار شاهنشاهی که نزدیک به ۱۰ سال طول کشید مثل همیشه معتمد مردم در پیشگاه شاهنشاه بود و از اعتبار و مرحمتی که در پیشگاه عدلتنه شاهنشاه آریامهر داشت برای رفع مشکلات و گرفتاریهای اجتماعی و انفرادی مردم مستمند استفاده میکرد و برکت لطف و عنایت شاهانه از طریق ایشان شامل حال بسیاری از مردم گردید. (صحیح است)

جناب آقای علم در دوران وزارت دربار شاهنشاهی افتخار برگزاری جشن های تلخ گذاری و جشن های دوهزار و پانصد ساله شاهنشاهی و همچنین جشن های پنجاه سال شاهنشاهی دودمان پهلوی را داشته است در این فرصت ها توانست جلال و شکوه و راز عظمت و توفیق شاهنشاهی ایران را به جهانیان نشان بدهد .

در این فرصت ها آبادیها شد - مدارس ساخته شد . بناهای تاریخی بوجود آمد یا مرمت شد . کتابها نوشته شد . وضع اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی ما بجهانیان با دلیل و سند و مدرک ارائه گردید کار و خدمت بی نظیر در اعتلای شاهنشاهی ایران از جمله صفات برجسته شادروان علم بود الحق شاهنشاه آریامهر در برگزاری مراسم عزاداری آن فقید سعید با صدور اوامر خاص مزیت یک فرد خدمتگزار صمیمی را مشخص و معلوم فرمودند که موجب سرفرازی و کمال سپاسگزاری و تشویق خدمتگزاران است .

هزاران نفر از مردم وطن ما نیز در این مراسم شرکت کردند و قلباً متأثر و عزادار بودند و در تشیع جنازه و انجام مراسم تدفین در تهران و حرم مطهر آستان قدس رضوی و برگزاری مجالس فاتحه در تهران و مشهد و شیراز و بندرعباس و بیرجند و بسیاری از شهرهای دیگر مشارکت نمودند و نشان دادند که علم محبوب و مورد علاقه آن ها بوده است. (صحیح است)

در ساحت مقدس مجلس شورای ملی نیز همکار محترم جناب آقای منصوریان در جلسه گذشته با ذکر خیر لازمه تجلیل از روان پاک او بعمل آوردند اما فکر کردم هنوز عظمت روح و سابقه خدمتگزاری و وطن پرستی و شاهدوستی و فضیلت شادروان امیراسدالله علم محل و مورد بیشتری برای تجلیل دارد خاصه از ناحیه نمایندگان بنادر و جزائر جنوب کشور که همت و علاقمندی آن فقید سعید رادر آبادانی و عمران آن مناطق تأثیر فراوانی داشته است از این رو با اجازه همکاران محترم ضمن عرض تسلیت از درگاه خداوند متعال سلسلت دارم که روح او را غریق رحمت خاص خود فرماید . روانش شاد باد و نام نیک او مغلذ و

جاویدان بماناد. (احسن)

رئیس - آقای خسروی دارانی تشریف بیاورید .
خسروی دارانی - بنام خدا .

بهار آمد و هر سو شکوفه بساران شد
فرغمند دل از فیض نوبهاران شد
خوشا بملت ایران که از هدایت شاه
بهر بهار امیدش هزار چندان شد (احسن)

با کسب اجازه از مقام ریاست و همکاران معظم تا کنون مواردی در مورد نیازمندیها و عقب افتادگی های حوزه انتخابیه ام فریدن در این مکان مقدس بعضی مسائل نام و از اولیاء محترم دولت چاره جوئی نموده ام حتی نامه هایی هم تقدیم داشتم که منتج به نتیجه ای که باید بشود نشده است .

از بی توجهی و تبعیضی که مخصوصاً در زمان وزارت جناب آقای مهندس روحانی وزیر سابق کشاورزی بین روساها و روستائیان اعمال میشد گزارشتی تسلیم نموده ام و این رویه ظالمانه و ناسیدکننده را که باعث شده از سال ۲۰۲۰ الی سال ۲۰۳۰ حدود سه میلیون و نیم نفر از جمعیت روستاها بخصوص روستاهای دور دست و عقب افتاده بشهرهای بزرگ ، مهاجرت نمایند .

جناب آقای رامبد وزیر مشاور ، جناب عالی در مجلس شورای ملی مورد احترام عمیق و محبت بی شائبه همکاران قدیم خود هستید و به نظریات و اظهارات نمایندگان بیشتر و با علاقه تر توجه مینمائید . برای آنکه آنجناب بخوبی از مشکلات نمایندگان باخبر هستید استدعای توجه بخواسته هایم را دارم بعلت سرکشی های مکرر بدعات و گفت و شنودی که با اهالی داشته و پای صحبت مردم نشسته ایم در حوزه انتخابیه ام که اکثر کشاورز و اقلیت آن دام دار میباشند . نه به کشاورزان و سیستم کشاورزی از طرف اداره کشاورزی کمک و هدایت میشود و نه توجهی به دام داران ، میگویند عوامل دیگری است که باعث ناراحتی و نارضایتی کشاورزان بوده که موجبات مهاجرت آنان را بشهر ستانها فراهم می آورد عواملی که مورد نیاز کشاورزان دهات میباشد :

- ۱- نداشتن راه ماشین رو بین دهات .
- ۲- نداشتن دکتر بهداشت و دارو برای مثال عرض کنم در هه قریه بخش موگونی یک نفر بهیار یا یک سوزن زن وجود ندارد .
- ۳- نبودن نیازمندی زندگی در دسترس کشاورزان برای مثال عرض کنم در بخش موگونی یک حلب نفت

به ... ریال بفروش میرسد بقیه مایحتاج زندگی را بهمین نسبت تصور فرمائید.

۴- نبودن کلاس و ابتدائی در دبستانهای دهات
۵- مهمترین عامل نبودن مدرسه راهنمایی باندازه کافی در دهات

مثلا در بخش بوئین که دارای ۴ قریه پرجمعیت است نقطه سه مدرسه راهنمایی تشکیل است.

حضار محترم کشاورزی که در سایه انقلاب شاه و ملت و قانون غرور انگیز و مقدس اصلاحات ارضی صاحب همه چیز شده و از پیشرفتها و پیشبردهای ایران عزیز بوسیله رادیو - تلویزیون و تحرکی که دارد مطلع میشود بچشم تحصیل رایگان را می بیند و خودش در کلاس پیکار بایسواد میفهمد که دیگر تحصیل مخصوص طبقه خصوصی نیست روستا زادگانی را دیده و شنیده که بمقامات عالی رسیده اند حاضر نیست جلو تحصیل فرزندان خود را بگیرد و فرستادن یک محصل ۱۲-۱۳ ساله راهنمایی شهرهای بزرگ صلاح نیست و بعلت نبودن مدرسه راهنمایی حاضر است ملک و زراعت خود

را که از جان عزیزتر در آورده کرده و برای ادامه تحصیل فرزندش بشهر برود حال اگر جناب آقای وزیر فعال و مبتکر آموزش و پرورش مقرر فرمایند دردهاتی که بیش از ۲ هزار نفر جمعیت دارد و چند قریه هم زیر پوشش این قریه قرار میگیرد با خودیاری مردم و کمک نماینده مردم چه از لحاظ مادی و چه از لحاظ واگذاری زمین مدارس راهنمایی ساخته و تأسیس شود بی شک یکی از مشکلات عمده روستائیان برطرف خواهد شد جناب آقای متصور معاون پارلمانی وزارت کشاورزی عمده کشت کشاورزان فریدن در سبب زمینی خلاصه شده کشاورزان فریدن فاقد راهنمای کشاورزی هستند کشت زراعت فریدن احتیاج هم آهنگ کردن از لحاظ نوع کشت و بذر دارند هم اکنون که سبب زمینی تازه در شرف به بازار آمدن است در خانه و انبارهای کشاورزان فریدن مملو از سبب زمینی کشت سال گذشته است خروارها سبب زمینی در دهات روی دست کشاورزان مانده است کشاورز بیچاره از یک طرف باید مطالبات بانک کشاورزی و شرکت تعاونی را بپردازد و از یک طرف هزینه سنگین خانواده و تهیه بذر و کود جهت کشت سال نو و غیر از سبب زمینی هم که خریدار ندارد چیزی در دستش ندارد امید است وزارت کشاورزی جهت خرید سبب کشاورزان فریدن فکری فرمایند.

اکنون که سردخانه (داران) در اداره کشاورزی رویه

اتمام است بجاست که دولت دستور خرید موتور و دایر کردن آنرا صادر فرماید و بایجاد کارخانه چیس و پوره سبب زمینی از این محصول نهایت استفاده را ببرند ضمناً کشاورزان منتظر اعلام و تصویب بیمه کشاورزی میباشند که مدتها است بیمه کشاورزان مورد بحث است در فریدن بعلت داشتن مرتعهای زیاد و سرسبز در بهار دام داران از اصفهان و نجف آباد و شهرستانهای دیگر باین منطقه هجوم می آورند اداره دامپزشکی فریدن که کادر آن جهت دامداران محلی تجهیز شده است و وظیفه خود را خوب انجام میدهند به زحمت و کار شایسته روزی دچار میشوند جلد در دامپزشکی استان اصفهان با اعزام گروه های امدادی در تابستانها دامپزشکی فریدن را تقویت نمایند.

در بخش پشت کوه موگونی که تقریباً دارای ۵ قریه و بیش از ۲۰ هزار نفر جمعیت دارد بیش از ۱۰ دبستان ۳ کلاسه ندارد تاکنون دیناری از بودجه عمران خاص منطقه در این منطقه مصرف نشده است.

در این منطقه از دکتر و دارو خبری نیست.

در این بخش هنوز از دواها غیر رسمی است مأمور آمار کمتر باین منطقه میروند بیشتر مردم بدون شناسنامه میباشند اصلاحات و تعاون کشاورزی و کمک به کشاورزان در این منطقه تابعال صورت نگرفته از جناب آقای رامبد تقاضا دارم مقرر فرمایند دوا و دولتی و اولیاء امرواین منطقه را هم مثل همه همیهان خود جزء افراد این کشور محسوب و در پوشش عمرانی و اداری قرار دهند.

نظر حضار محترم زابه یکی از بیانات اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر جلب میکنم که بمناسبت سالروز ۲۸ امرداد ماه ۱۴۰۱ فرموده اند از آن نظر که من پادشاه ایران هستم طبعاً تمام افراد این کشور در نظرم یکسانند و علاقه و محبت من هر کسی را که نام ایرانی داشته باشد شامل میشود. ولی بهمین دلیل که من پادشاه همه هستم طبیعی است که باید حفظ منافع اکثریت را طبقات کشاورز و کارگر و پیشه ور و نظائر آنها تشکیل میدهند و طبعاً روح و قلب من بیشتر متوجه همین مردم است به پیروی از نیات عالی شاهانه اولیاء امور باید به خواسته ها و پیشنهادات نمایندگان مجلس که همان احتیاجات ضروری توده کشاورز و کارگر است توجه فرمایند و پاسخ مثبت بدهند بخش بوئین که دارای ۴ قریه است و از هر جمعیت ترین نواحی فریدن می باشد فاقد بخشداری و بانک کشاورزی است که چند سال است مورد تقاضای مردم

است و همه ساله مکاتبه نمودیم و همه ساله هم وعده امسال بسال آینده را داده اند از جناب وزیر محترم کشور استدعای تأسیس بخشداری بوئین را دارم و همچنین تأسیس بانک کشاورزی در بوئین مرکز همین بخش یک دستگاه تلفن نصب شده است و چند سال که برای توسعه تلفن بوئین و میانگشت تقاضا میشود مکاتبه میکنم همه اش جواب میدهند در اولویت قرار دارد ولی خبری نیست در سال گذشته ملاقاتی با جناب وزیر دادگستری داشتم و جهت دادگستری شدن دادگاه مستقل فریدن و تأسیس دادگاه فریدون شهر قول فرمودند که اولین دادگاهی که دادگستری بشود فریدن خواهد بود ولی بمسابق «هزار وعده خوبان یکی وفا نکند» شده است از جناب وزیر راه و ترابری که بحق میتوان بطرز کار و به شخصیت فعاله ایشان ایمان کامل داشت تقاضا میشود که نسبت به ۲۰ کیلومتر اسفالت راه فریدون شهر دستور اقدام فرمائید چون راه بعلت رفت و شد زیاد و ایجاد گرد و خاک همه ساله چندین تلفات میدهد سد کوه رنگ که از سال ۱۳۲۹ بهره برداری از آن شده است ولی هنوز در مورد جاده سازی و اسفالت آن اقدامی نشده چون در تابستان هوای این منطقه بسیار مصفا است و مسافران خارجی و داخلی برای دیدن سد و استراحت در این منطقه خوش آب و هوا زیادی آیند راه آن خراب و خاکی و ناراحت کننده است تاکنون در این مورد چند دفعه عرض شده ولی توجهی نفرمودند.

در بخش چادگان سد شاه عباس واقع شده که در جوار سد راه عمومی است این راهی است بین دهات فریدن و شهرکرد و عبور و مرور ماشین از این راه زیاد است در چادگان زایشگاهی است که اغلب روستائیان دهات شرقی سد احتیاج دارند بیماران خود را شبانه به زایشگاه برسانند مأمورین سد که در اول منطقه و خروج منطقه کارگری سد تیر انداخته اند مثل نواقلی ویا عوارض بگیرهای سابق شبانه اجازه عبور نمیدهند در روز هم عبور با اشکال و معطلی صورت میگیرد اغلب جواز عبور میخواهند که همان تهیه جواز عبور خود خاکی از اشکال نیست شاید یکی در روز معطلی داشته باشد.

البته حفاظت سد در درجه اول اهمیت است و بایستی بیش از پیش نسبت به حفاظت و تأمین سد و اتفاقات احتمالی که ممکن است رخ دهد توجه کامل و دقیق داشت.

و یا توجه به مراجعات و اظهارات اهالی و مسافرن برای عبور و مرور آزاد از این راه و مشکلاتی که برای مسافرن و اهالی تولید میشود و نگهداری زن و بچه مسافرن چند ساعت پشت سبیله های دروازه شایسته نیست.

جناب آقای رامبد تقاضا دارم امر و مقرر فرمائید در استانداری اصفهان کمیسیونی با حضور مسئولین سد تشکیل و باین موضوع رسیدگی شود و ترتیبی بدهند که رفت و آمد آزاد باشد و حفاظت هم صدر صدر نظر گرفته شود و یا راه دیگری برای رفت و آمد اهالی در نظر گرفته شود و این راه متنوعه اعلام شود.

طرحی جهت تأسیس خانه های بهداشتی و بهورزی فریدن در نظر گرفته شده که اولاً احتیاج به سرعت عمل بیشتری است بلکه این طرح سریع انجام شود تا نایاب بهورزهایی که دوره دیده اند و بدهات، فرستاده اند مشاهده شد که اینها اجازه سوزن زدن یا بخش دلوهای اولیه را که تمام سقط فروشها و کاندارها بختریان خود میفروشند ندارند پس اعزام این گونه بهورزها بدهات چه نتیجه دارد جز گرفتن حقوق و توکوچه های ده قدم زدن امید است که جناب وزیر بهداشتی و بهورزی در مورد بهورزهای دوره دیده اوامر جامع و مؤکدی صادر فرمایند.

سال گذشته پس از مکاتبات زیاد در مورد تعمیر دبستانهای فریدن و بازدید مهندسین نوسازی نظر داده شد که ۲۰۰ دبستان فریدن احتیاج به تعمیر دارد در ملاقاتی که با آقای محسن مدیر کل سابق آموزش و پرورش استان اصفهان داشتم و در مورد تعمیر دبستانها و ازدیاد مدارس راهنمایی فریدن بحث بود ایشان گفتند یک میلیون تومان بودجه تعمیر دبستانهای فریدن است که در آخر سال معلوم شد در حدود ۱۰ دبستان بیشتر تعمیر نشده

از جناب آقای دکتر توسلی تمنا دارم دستور فرمایند در این مورد رسیدگی که آقای محسن این بودجه را بچه مصرفی رسانیده اند چون تعداد زیادی از دبستانها قابل استفاده نیست و اجباراً مثل دبستان قریه دره شاری یا هلاغره شاگردان در مسجد یا در خانه ها باید تحصیل کنند این گونه بی علائگی و سستی در انجام وظیفه شایسته ایران امروز و دوران شکوهمند انقلاب نیست بامید عطف توجه بعراض و خواسته هایم سخنان خود را خاتمه میدهم و از طرف خود و اهالی فریدن سربسوی آسمان برده و میگوئیم خدایا بارالها از تو میخواهیم که ایران ما تا ابد آباد

دل شاه و شهانوی ما برای همیشه شاد و لیعهد دلبدمان با فرهنگ و داد

ملت ایران عزیز و آزاد باد (احسن)

رئیس - آقای سالار جاف تشریف بیاورید.

سالار جاف - بنام خداوند تعالی، جناب آقای رئیس محترم مجلس شورای ملی، مطالبی عنوان میکنم صرفاً جهت جلب توجه دولت است برای بررسی و اقدامات شدید نسبت به

اصلاح بعضی مسائل منفی و ناپسند و تشویق آنهایی که بطرف مثبت مشغول کار هستند یا لاقابل دولت امتیازی معنوی برای کسانی که بخاطر این مملکت کارهای مثبت انجام میدهند قائل شود.

مطلب اول: بدولت خدمتگزار یادآور میشوم درسال گذشته بارها وعده دادند مسئله خاموشی برق را بطور کلی حل کنند و مردم توقع دارند که این کار واقعاً عملی شود. بویژه مناطق کشاورزی که بایر از اعماق زمین آب پیدا کرده اند و سرمایه گذاری فراوانی در مورد کشاورزی نموده اند بقیه بنده اگر چنانچه خاموشی در سال جاری خواهد بود مزارع فوق الذکر از آن مستثنی باشند چون بکلی ناپود میشوند بنابراین بنظر من دولت باید بهر قیمتی شده این کار را انجام دهد. با اینکه اگر برنامه خاموشی موجود است چرا از اول فصل کاشت را ابلاغ نکردید تا مردم زراعت صیفی و علوفه و امثالهم را نکارند؟

مطلب دوم: به وزارت اقتصاد و دارائی و وزارت صنایع و معادن میگویم بانک توسعه صنعتی و بانک اعتبارات صنعتی اختصاص به چند نفر سرمایه دار دارد و اگر از آن چند نفر تجاوز شود بعلت اقتصادی نبودن طرح یا چنین مخرفات دیگری مردم را جواب منفی میدهند و یک عده بنام کارشناس در هر کدام از این بانکها موجود است که کارمند صاحب های صنایع سنگین هستند و مقرری هم از آنها میگیرند توده مردم از اعتبارات این دو بانک محروم هستند طرح را هم اگر از دست متقاضی میگیرند برای رفتن بچهل و گرفتن فوق العاده احياناً نجسس بفع کارخانه دار رقیب فساد در این دو بانک بعد اعلی رسیده دولت باید اقدام سریع برای انتخاب مدیران درجه یک و وطن پرست و پاک جهت این واحدهای مهم مملکت بنماید و روابط آنها بعموم ملت ایران باشد نه فلان آقا و فلان کارخانه دار من نیدانم کسی که بخواهد برای این آب و خاک سرمایه گذاری کند و یک یا چند واحد تولیدی را بگذارد چرا مجبور باشد برای گرفتن اعتبار اینقدر به این درب و آن درب بزند مگر یک روستا زاده که موفق شده طرحی صنعتی بنویسد و زمین صنعتی داشته باشد چه فرقی مثلاً به صاحب کفش ملی در نزد بانکها دارد چرا یک کارخانه دار اینقدر متنفذ باشد که مانع پرداخت وام برای مردم بشود. کفش ملی جزئی برای مثال است و گرفته خیلی چیزهای دیگر هم هست من از وزارت صنایع و معادن، دارائی و اقتصاد جداً میخواهم این مسئله را پی گیری کنند و جواب قانع کننده به من بدهند.

میخواهم مطلب سوم را در مورد یاهو نویسیهای مجله بزور الحوادث لبنانی که چندین بار است وقیحانه به مقدمات ملی ما بدون در نظر گرفتن عاقبت این جور چرت نویسی حمله میکند من در جواب میگویم که (ای الحوادث به سردیرت ابلاغ کن ملت ایران باج بهیج کسی نمیدهد و به او بگوئید جیبهایش بحسرت پول ایران پاره خواهد شد و میپوسد و ماهم میدانیم به پول کی تغذیه میشود و اخطار عاقبت این وقاحت را به شما میکنم.

مطلب آخر میتوانم از وزارت پست و تلگراف و تلفن تشکر کنم و در سال گذشته بنظر من جناب آقای معتمدی را محبوبترین وزیر سال تشخیص دادم و انشاء الله همه آقایان در میان جامعه چهره های زیبا و محبوب خواهند شد. این وزارتخانه بویژه شرکت مخابرات ایران در جهت مثبت در مسیر انقلاب جلوتر از زمان تعیین شده میباشد پس باید دولت کلیه افراد را در وزارت پست و تلگراف تلفن تقدیر کند تا وزارتخانه های دیگر هم از آنها سرمشق بگیرند. دیگر عرضی ندارم. با تقدیم سپاس بحضور ریاست عظمی و همکاران گرامی. (احسنت)

رئیس - آقای آستانه ای تشریف بیاورید.
مهدی آستانه ای - با اجازه مقام ریاست و همکاران گرامی، نمایندگان محترم دولت شاهنشاهی همه ما بخوبی میدانیم هنوز جمعیت بسیاری از مردم وطن در روستاها زندگانی میکنند و بفلاحت و زراعت های سنتی اشتغال دارند بدیهی است توجه بامور کشاورزان و مسائل مربوط بکشاورزی از اشتغال ذهنی دولت بدور نیست. زیرا هر کس بخوبی میدانند که زیربنای هر جامعه سالم و نیرومند داشتن یک اقتصاد سالم و نیرومند است که قطعاً فارغ از کشاورزی نمی تواند باشد. تأمین گندم و برنج و چای و چغندر در داخل کشور که نسیال ما برای مصرف متعادل مردم ما و یا احياناً برای صادرات، دل هر ایرانی آرزو مند را شاد نگاه میدارد (صحیح است) سر نوشت محصول گندم و یا کشاورزان گندم کار چندان رضایت بخش بنظر نمیرسد از هر کس درباره گندم کاری پرسش کردم در جهات مختلف پاسخ نامطلوب شنیدم درباره برنج که از اهم تولیدات کشاورزی گیلان است باید اقرار کنم که بعد از تعبیه بند شهبانو فرج بر رودخانه سپید رود بر توسعه کشت و نیز تولید اضافی در واحد کشت افزوده شده است که هنگام باید ذات اقدس شهرباری را دعا گو باشیم که چنین سدهائی را در ایران امر با حداد فرمودند اما بسبب صنعتی شدن کشور و هجوم روستازادگان بکارخانجات صنعتی و یا تحصیل در

دبیرستانها و دبستانها و عشق بانجام خدمات اداری و املاً ترقی دستمزدها تنها در روستاها مقداری کشاورزان ماند مانده است که بکار زراعت می پردازند این دسته کم کم به عجزه تبدیل می شوند ولی رغبتی از سوی جوانان برای ادامه شغل اجدادی جانشین این زوال نیرو نمیگردد. (صحیح است) معذکابا تمام مشکلات مزارع همین گروه در سال قبل دچار آفت کرم ساقه خوار گردید و هنوز این کرم در مزارع گیلان بعد وفور وجود دارد که سبب نقصان محصول گردید و در سال جاری نیز سبب خواهد شد و قتیکه محصول زارع بی بازار میرسد هیچکس از خود نمی پرسد چه مقدار بابت شخم و آبیاری و تخم و سایر مخارج از طرف زارع پرداخت شده و یا کشاورز علاوه بر آنکه خود کار میکند و زن و احياناً فرزندان او نیز کار میکنند برای جبران کمبود نیروی کار ناگزیر از پرداخت مزد بکارگر کمکی است که بگویش محلی (کراچی) میگویند، روزی چند؟ متأسفانه باید گفته شود روزی یکصد و بیست تومان یا بیشتر کارگر مطالبه مزد میکند و کشاورز ناگزیر پرداخت است. آنگاه ما برنج زارع را با بهای برنج آمریکائی می سنجیم و عجولانه و غافلانه میگوئیم گران است بی انصاف گران می گوید. یا گران میفروشد باید توجه داشت حد متوسط هر خانوار زارع در گیلان سیزده هزار متر زمین دارد و تولید این زمین در حدود ۲۴۰ کیلو برنج است که بر سر هم می توان وضع زندگانی کشاورز کیلک را از آنچه گفته آمد استنباط کرد. خوشبختانه دولت اینک معتقد شده است که باید در جوار روستاها کارخانه ها ساخته شوند تا زارعان هم بکشاورزی سنتی بپردازند و هم بر اثر کار در کارخانه ها دستمز بگیرند. این فکر قابل تقدیر می باشد تا بدنبال غرایض متعدد پیشین خود باز متذکر گشته و بلکه مستدعی کردم تا دولت شاهنشاهی در فکر آن باشد که دو الی چهار کارگاه کوچک بانفدگی برای آزمایش در شهرستان لاهیجان در قلب روستاهای بزرگ بنا کند و کشاورزان را آموزش دهد تا بتوان از ابریشم خام پارچه و سایر اقمشه مصرفی بافته و بازار عرضه کنند. اتخاذ این رویه سبب خواهد شد تا ضمن اعتلای سطح زندگانی کشاورزان گیلان و مازندران محصول ابریشم که روزگاری بالاترین تولید مردم گیلان بود خود بخود نجات یابد و بازار بیابد (صحیح است) ولی اکنون تولیدات پيله و ابریشم در گیلان بک تولید نا خوش آیند وتباه میباشد و هر ساله از تولید آن کم میشود و کسب و بازرگانان خریدار مدام در معرض زیان و خطر ورشکستگی میباشد. اما از همه

مهم تر مسئله عاصی بودن جوانان و ورگردانیدن آنانست از انجام کار کشاورزی. نوجوانان کاریدی را عارضیدانند و این نقص آموزش و پرورش ماست که نتوانسته شرافت کار را در فرهنگ جامعه ما بمقام شامخ آن برساند. دولت شاهنشاهی باید آگاه باشد که در ایران زمین ما روزانه ۴ الی ۶ میلیون ساعت نیروی کار را تلفه میکنیم و آنگاه از فقدان بازوی کارنگران هستیم. باید عادلانه و عادلانه و در کمال مهر و محبت و احترام واقعی بشخصیت جوانان رویه ویژه ای را که از فرهنگ ایرانی متأثر باشد بنیان بگذاریم تا جوانان در ایام فراغت بجای یاومشغولی بکار مفید مشغول شوند تا هم بجامعه خود خدمت کنند و هم بوضع شخصی خود و خانواده خویش سودمند باشند (احسنت). و اینکار نیز مثل غالب کارها باید از مدرسه شروع شود و اینجانب آماده ام تا راه آسان و عملی آنرا بدولت ارائه کنم. بهرحال در سال جاری مقدار محصول برنج ۱۰ الی ۲۰ درصد کمتر از سال قبل خواهد شد و این زنگ خطر است و شرط بلاغ آنکه گفته آید و گفته آمد. اما مسئله چای اینک مزارع چایکاری ما به ۴۲ هزار هکتار و تولید آن به ۳۰ هزار تن رسیده است. بدیهی است اوامر ملوکانه برای توسعه کمی و کیفی محصول چای سبب تأسیس سازمان چای گردید که چتر حمایتی دولت بوسیله سازمان موصوف همیشه کم و بیش بر سر کشاورزان چای بود و باز باید باشد. اما ماده اول اساسنامه شرکت چای ناظر بر آنستکه «... سازمان موظف است تا کشور را از ورود چای خارجی بی نیاز کند...» بنابراین سازمان چای اگر میخواست خیلی آسان می توانست کشور را از ورود چای خارجی بی نیاز کند تا امروز در کشور ایران مسئله ای بنام موضوع چای وجود نداشته باشد. اما این مهم بدست مأموران سازمان چای انجام نپذیرفت و هیئت های مدیره این سازمان مدام با نشر دروغ و صحنه سازی و تفتین و تضریب و خودخواهی و ارائه نخوت های ناپسند خدمات خود را مهم و تظلمات کشاورزان را غیر مهم جلوه میداد و میدهند از یکسو کشاورزان را تقویت میکردند تا بر سر با ایستند یعنی بخورند و نمیرند تا بکارند و بفروشند از سویی دیگر مانع توسعه کشت میگردد. تا موازنه خود را با وارد کنندگان چای خارجی حفظ کند بازرگانان وارد کننده که همه ثروتمند هستند و انگشت شمار می باشند زیرا چهل هزار کشاورز که شایسته برقرار کردن روابط خصوصی نیستند ولی سهولت با یک یا دو تن از وارد کنندگان انگشت شمار می توان در یک ساعت مذاکرات

غیر اداری بعمل آورد و نتیجه توافق را در وقت اداری بکار بست و لاقلاً یکسال سیاست خرید و فروش چای را بسود چند نفر ثابت نگاهداشت. شرکت سهامی چای که در سالهای خدمت خود متجاوز از یک میلیارد تومان از ازرعین چایکار سود بخزانة تحویل داد (قاسم زاده - یک میلیارد و نیم بحساب دقیق) میفرمایند بحساب دقیق یک میلیارد و نیم، و کارمندان خود را در شمال که انسانهایی زحمت کش و فعال و احياناً فداکار میباشند در حداقل سطح زندگی نگاهداشت. امروز کشاورزی چای را در ایران بهین بست رسانیده روزی که کارگر ۴۰ ریال مزد بگیرد افکار ناسودمند و هدف شناس مدیران سازمان چای توسعه کشت را صلاح ندانست و امروز همان کارگر با روزی ۴۰۰ ریال یافت نمی شود و علاوه بر آن هیچ سرمایه گذاری آماده نمیشود که سرمایه خود را در تأسیس باغات چای از دست بدهد. زیرا در شمال دهها هزار هکتار باغ چای وجود دارد که صاحبان آن متری ۳۰ ریال آماده فروش هستند ولی خریدار یافت نمی شود (قاسم زاده - صحیح است) اگر اظهار شود فلان باغ چای بیشتر فروخته شده یا صاحب آن متری پنجاه تومان نمی فروشد بسبب موقعیت شهری زمین است نه سودآوری آن. سازمان ستمگر چای که اگر بقید و بند خودخواهی و سایر عواطف منفی دچار نبود امروز می توانست باسرافرازی ادعا کند که تمام چای مصرفی مردم وطن ما از خاک وطن ما بدست می آید. سازمان چای در سال قبل بژائر مساعد بودن هوا موفق شد ۲۶ هزار تن چای از تولید کنندگان اتباع فرماید. آیا می تواند دو هکتار باغ را نشان بدهد که مستقیماً بژائر دخالت فنی سازمان محصول آن باغ فزونی یافته است. هر چه شده بدست مردم شده و اگر بعضی از کشاورزان موفق شده اند تا تولید خود را در واحد سطح بعد باغات بین المللی برسانند یا از آن تجاوز کنند. ابداً ربطی بسازمان چای ندارد. حداکثر خدمات سازمان چای انتشار جزواتی است که باید در ردیف ترجمه ارزش آنها شناخت. سازمان چای با داشتن دهها هکتار زمین و باغات متعدد و سرمایه کافی تاکنون نتوانسته است حتی یک هکتار مزرعه نمونه ایجاد کند. تا به چهل هزار نفر کشاورز بفهماند «چنین کنند بزرگان چو کرد باید کار». بعضی از مدیران سازمان چای که خود را استاد دانشگاه می دانستند و می دانند و جزواتی نیز تألیف فرموده اند نوشته اند که دیهین المللی بازاه ۱۰۰ کیلو برگ سبز تولید ۲۲/۵ کیلو چای خشک می باشد لیکن بیشتر از دسال از طریق صاحبان کارخانجات چای که آلت فعل سازمان چای می باشند و سازمان با

گرفتن اجازه نامه های یک طرفه و غلاظ و شداد مانند شداد با آنان رفتار میکرد و میکند (قاسم زاده - ۱۷ سال است) از کشاورزان بر اساس هر ۱۰۰ کیلو برگ سبز تحویل ۲۵ کیلو چای خشک معامله میکرد و مدام صاحبان کارخانه ها را وادار میکردند تا حق کشاورزان را تضییع کنند و سازمان تحویل بدهند تا سازمان بتواند سود بخزانة ارائه کند و برای مدیران خود پاداشی های نقدی چشم گیر تأمین کند. معذک در تمام مدت از مدیران کارخانه های چای سازی سالیانه از ده هزار تومان الی دوست هزار تومان جریبه اند کرده این رویه سازمان وزارت کشور جناب آقای آموزگار ادامه داشت که بابتکار مشارالیه هفته استان ابداع شد و در هفته استان که بسبب ریاست انجمن استان گیلان شرکت کردم این مسئله بوسیله اینجناب مورد نقد و بحث قرار گرفت و از سال بعد نسبت ها تغییر کرد و مثل سایر مناطق چای خیز گیتی عمل میکنند. اگر رفتار اولیه درست بود پس این رویه حالیه بزیان مالیه دولت چیست؟ و اگر این درست است مسئول آن غارتگرها کیست؟ اینجناب باید از ساده لوحی خود انتقاد بعمل آورم زیرا بادستگاهی از اهمیت مسئولیت و رعایت قوانین و انصاف و اخلاق صحبت میکنم که اصولاً عاصی بهمه مقررات سنتی و ملی بوده همه قراردادهای اخلاقی و معیادهای انسانی را بمیل خود و بسود خود تفسیر میکند چنانکه دیده شد در آگهی شماره ۴۵۲۱، ۴۵۲۲/۱۱، اداره کل چای شمال علناً نوشته شده «در اجرای اوامر مطاع اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر و تصمیم دولت برای کمک بکشاورزان چایکار .....» ملاحظه میفرمائید که اجرای اوامر ملوکانه را منوط به تصمیم هیئت مدیره سازمان چای میداند (چند نفر از نمایندگان - اشتباه چایی است) این رویه مریاد شعر خپام می اندازد که میفرماید: رندی دیدم نشسته بر روی زمین - نی کفر نه اسلام نه دنیا و نه دین - نی حق نه حقیقت نه شریعت نه یقین - در هر دو جهان کرا بود زهره این. برای ذکر مثال دیگر باید گفته آید این دستگاه خود خواه و زورگو از تمام کشاورزان چایکار پول گرفته تا باغات آنان را نقشه برداری هوائی کند. بیشتر از هفت سال است که نقشه ها آماده شده ولی بیاعداران نمی دهند زیرا آشکار شد مساحت باغات ۴۲ هزار هکتار است و مشت سازمان باز شد. زیر سازمان مدعی است که در واحد سطح رشد عجیبی بیاعداران مرحمت کرده است در صورتیکه توسعه باغ رشد تولید را باعث آمده نه

خدمات فنی سازمان که برای نمونه حتی مزارع نمونه خود را نیز نمی تواند ارائه کند. ناچار مثل سایر تجاوزات خود پول نقشه کشی را از مردم گرفته اما نقشه را نمیدهد. باقلمی آکنده از اندوه و تأسف سخن کوتاه میکنم و اظهار میدارم که باغات بزرگ غالباً تعطیل شده اند و باغداران کوچک هم رغبتی بکار و تعمیر و ازدیاد محصول ندارند زیرا مشکل و خرج بزرگ آنست که هر هکتار باغ چای در تمام یکسال ۱۰۰۰ هالی ۹۰۰ کارگر احتیاج دارد و حساب کنید مزد این کارگران چقدر میشود و بهای برگ سبز یک هکتار باغ چیست؟ در صورتیکه رشد دستمزد در ایران آهنگی تند دارد و سال جاری نسبت بسال قبل در حدود سی درصد کارگران اضافه مزد مطالبه میکنند از این رو شکایات متعدد باغداران مکرراً بوسیله نمایندگان گیلان بویژه نمایندگان لاهیجان و لنگرود و رودسر و شهسوار بوزیر محترم بازرگانی تقدیم شد و هنگام تسلیم این شکایات نظرات کتبی و شفاهی متعددی مبنی بر تأیید درستی شکایات باغداران معروض داشتیم. لیکن تا امروز نتیجه ای حاصل نشد و بلکه فصل خرید شروع شده و دولت شاهنشاهی همان نرخ سال قبل را معین فرموده و آیا راه تقویت کشاورزی و یافلاحت چای این است که هر کودک دبستانی راه درست و نادرست آنرا میداند. چایکار نسبت بسال قبل سی درصد اضافه مزد بدهد و تمام اشیاء را در بازار گران تر از سال قبل بخرد و حتی بعضی از آنان که متعلق بدولت است گران تر از سال قبل اعلام شده لیکن چائی خود را مطابق سال قبل بفروشد خوشحال و سپاسگزار هم باشد. ناگزیر بدولت شاهنشاهی اعلام کرده استعدا دارم. تا بر بهای برگ سبز چای موقتاً بیافزایند و در دستمزد چای خشک استحصالی کارخانجات تجدید نظر کنند تا این کشت و صنعت نقصان نپذیرد و نتیجتاً مشکلی بر مشکلات کشور افزوده نگردد. برای رهائی از مسئله چای و گرانی آن باید برنامه های اصولی و اساسی بوسیله دولت شاهنشاهی پی ریزی گردد تا از راه پائین آوردن هزینه باغات چای ادامه فلاحت چای مقرون بصرفه باشد والا هر راهی جز آن منجر بانستکه هر ساله بهای برگ سبز را بیافزاییم و آن مآلاً گرانی اضطراری را بدنبال خواهد داشت و آن چیزی است که باید ملت ایران از آن بگریزد چنانکه از دیو و دد میگریزد . . . . .

عرض دیگری داشتم خطاب به جناب سعادت ، ما نمایندگان گیلان مطابق قانون اساسی حق داریم که از پشت تربیون حرف بزنیم و از همه انتقاد بکنیم ولی این

استعدا را از شما دارم که به همه آنها که در اقلیت محض هستند و میخواهند در داخل مملکت تشنج ایجاد کنند و آنها که در خارج از کشور هستند، میخواهیم بفهمانیم که نمایندگان ایران این ۲۶۶ نفر هم مانند یک خانواده واحد هستند در برابر دفاع از منافع ملی و همه گوش بزرگ و گوش فرمان شاهنشاه هستند (صحیح است - احسنت) و بادولت کاملاً هم عقیده و متحد و متفق هستند و به هیچ خارجی اجازه نمیدهند که در امور مجلس دخالت کنند زیرا این سقف و دریا هم این مجلس و در این جمعیت ابداً و اصلاحی یک مو اختلاف هم وجود ندارد که تحت تأثیر تحریکات بیگانه قرار بگیرد و من عذر میخواهم از این که وقت دوستان را گرفتیم و تشکر می کنم از عنایتی که فرمودید و به عرایض بنده توجه فرمودید. متشکرم (احسنت).

رئیس - آقای جزایری بفرمائید.

محمد کاظم جزایری - جناب آقای رئیس، همکاران محترم استحضار دارید که بنابه دعوت جناب آقای رئیس مجلس جمهوری کره هیئتی به اتفاق این جانب و آقایان موسی درودی و دکتر نورالله ستوده به مدت یک هفته از کشور کره بازدید کردیم آنچه که به عنوان ره آوردی حائز کمال توجه و اهمیت است و باید در این جا به عرض مبارکتان برسانم این است که همه جا در تمام بازدیدها و ملاقاتها شاهد تعظیم و تکریم به رهبری فرمانده بزرگ مملکتمان بودیم و این باعث مباهات و سرافرازی برای نه تنها فرد فرد مردم ایران بلکه تمام ایرانیان در تمام اقصی نقاط جهان است (صحیح است) در این مدت توفیق حاصل شد که از همکاری هایی که مشترکاً ایران و جمهوری کره انجام میدهند در یک محیط حسن تقاهم و بسیار صمیمانه این همکاری ها مورد بازدید قرار گیرد من جمله طرح مشترک ایجاد پالایشگاه نفت بود که به حد بسیار قابل توجهی از لحاظ پیشرفت اهمیت داشت و مورد تأیید و تأکید مقامات ایرانی در آن جا بود که همکاری مقامات کره ای فوق العاده مؤثر بوده است، بنده علاوه بر این همچنین افتخار داشتم که حامل پیام جناب آقای مهندس ریاضی ریاست محترم مجلس شورای ملی به جناب رئیس مجلس کره باشم و همچنین ایشان متقابلاً بنده را نیز مأمور کردند که پیام دوستی و مودت ایشان را به عرضشان برسانم و در این جا تقدیمشان بدارم. در خلاصه کلام باید به عرضتان برسانم که این بازدید و بازدیدهای دیگر مسلماً مؤثر خواهد بود در حسن توسعه و پیشرفت ملی دو کشور

که ما در سایه رهبریهای شاهنشاه آریامهر رهبر بزرگ
ملکتمان میتوانیم کسب کنیم. متشکرم (احسنت)

رئیس - آقای نودز صادقی بفرمائید.

صادقی - با اجازه مقام ریاست، همکاران محترم
موضوع صحبت من امروز درباره استانی شدن اردبیل و
فرمانداری شدن حوزه انتخابیه من شهرنیر است خبری
دیدم در روزنامه کیهان که حکایت داشت از این که
این خبر سرت بخش همه مرز نشینان مغان و اردبیل
وشهرهای دیگر را خوشحال کرده بود ولی با تکذیبی
که در روزنامه رستاخیز بنده ندیدم ولی شنیدم این خبر
تکذیب شده بود باتوجه به قانون مطبوعات من نمیدانم
کدام این خبرها درست است که ما روی آن اظهار نظر
بکنیم و خدا کند که خبر روزنامه کیهان درست باشد
برای بیان این موضوع بنده توجه جناب آقای رامبد و
همکاران محترم را به دو اصل مهم دموکراسی واصل
عدم تمرکز جلب میکنم مراد از اصل دموکراسی یعنی
حکومت مردم به مردم و برای مردم، خاطر می آید یک
متن رومی می گوید: *Saluspupu Iis Supremalex*
یعنی راحتی مردم بالاترین قانونهاست و میتوانم اظهار
خوشوقتی کنم و سپاسگزار باشم از شاهنشاه آریامهر که
با توجه به اساننامه و سرانامه حزب رستاخیز ملت ایران
این اصل دموکراسی در کشور ما درست اجرا شده است
و به نحو احسن بوده است و نمونه اش این جا اینجانب
شخص بنده و همکاران محترم است که بنا به این اصل
مهم ما انتخاب شده ایم و انتخاب داریم که در مجلس شورای ملی
خدمت گذار مملکت و ملت باشیم، مراد از اصل عدم
تمرکز یعنی دسترسی به عالیترین امکانات مملکتی،
باتوجه به پرسشی که از طرف وزارت کشور در مورد
تقسیمات کشوری شده است و شنیده میشود که قانون
تقسیمات کشوری به مجلس خواهد آمد، این نشانگر این
است که جناب وزیر محترم کشور که مرد بصیر و دانائی
است، در واقع می خواهد این نیت مهم شاهنشاه مبتنی
بر اصل عدم تمرکز و اصل دموکراسی را در مملکت با
پیاده کند، ولی می خواهم عنایت وزیر را به نکات زیر جلب
کنم بخصوص در قسمت های اردبیل و شهرهای همجوار آن،
جناب وزیر کشور بایستی در تقسیمات کشوری به آمل
و آرزوی مشترک و روحیه مشترک توجه کند، درست است
که شهر تبریز را با آن روحیه قهرمان پروری که دارد و با
اردبیل دمساز است، اما در بسیاری از موارد مردم اردبیل
وشهرهای مجاور نمی توانند آنطور که باید و شاید دمساز

مردم تبریز باشند مسأله دیگر مسأله مساحت است وقتی
یک روستانشین مغانی برای یک کاری که مثلا مربوط
به شناسنامه اش است باید ۸۰ فرسنگ راه پیماید تا خودش
را به مرکز استان برساند، این خلاف اصل عدم تمرکز
است، جناب آقای رامبد اگر از مسأله امکان سرویس
دهی است بگذاریم از طرحهای بسیار بزرگ
که ارتباطی به مرکز استان ندارد و این طرحها از
تهران داده میشود، پس در حقیقت تمام طرحهای کوچک
یا بزرگ یا بیاعتبار تیریزی قبول نمی کند، یا اگر قبول
می کند نمی تواند واقعا آنطور که باید و شاید از عهده
آن درست برآید که نمونه اش تمام طرحهای لوله کشی
آب ما است که مقدار آن ها ۲۰۰، ۳۰۰، ۴۰۰، ۵۰۰
هزار تومان بوده و سال با یک پیمانکار تیریزی صحبت
می کردم می گفت آقا پیمودن ۵۰ فرسنگ راه برای یک
پیمان ۲۰۰ یا ۳۰۰ هزار تومانی صرف ندارد جناب آقای
وزیر کشور در این تقسیمات کشوری باید به وسعت منطقه
توجه کنند، خوب، بحدالله در آذربایجان شرقی با آن
وسعت و مساحت خیلی زیاد که دارد مورد عنایت
خاص شاهنشاه آریامهر بوده اما شهر اردبیل و شهرهای
مجاور که مشکین شهر، مغان، خلخال، آستارا، سراب
و نیز اردبیل، باشد اینها مقتضی است که یک مرکز
برایشان تهیه شود و برای راحتی مردم و سرویس دهی و برای
امکانات رفاهی، من توجه مقام ریاست معظم مجلس و
همکاران محترم را باین طومارهایی که مردم نوشته اند و
اظهار ناراحتی کرده اند که ما دیگر نمی توانیم تبریز را
مرکز استان خود مان بشناسیم و مقاضی این بوده اند که
در لایحه تقسیمات کشوری که آماده تقدیم به مساحت
مقدس مجلس شورا است، این مسائل را مورد توجه
خاص قرار بدهند (ناطق چندین طومار را به نمایندگان
ارائه کردند) اینها نامه هایی است که در طی وکالت
بنده هرسال به بنده داده شده که تا بحال منتظر فرصت
بوده ام که ارائه بدهم، بنده یکی از آنها را که حائز
اهمیت است تقدیم مقام ریاست محترم مجلس می کنم و
بایمان کامل به این که جناب ریاست محترم مجلس
همیشه بخواست های مردم و ملت ایران و آسایش آنها
توجه و عنایت دارند در این مورد بخصوص عنایت
بفرمایند خلاصه من نمیدانم جناب معاونت وزیر کشور
تشریف دارند یا نه (علی نگهبان - در خدمت است) در
در نقشه ای که از تقسیمات جدید کشور به ما داده شده،
اول ایرادش این است که به تعداد نمایندگان رسیده

ولی نامه ها به نمایندگان رسیده است البته بعد از یک ماه
تاخیر و هنوز نقشه ای در دست نداریم و من هنوز نتوانسته ام
اظهار نظر بکنم ولی دورادور که نقشه را دیدم خوشحال
شدم که اطراف نیر دو بخش بسیار بزرگ گذاشته اند و
این بخش ها استحقاق این را دارند که به چند قسمت
تقسیم شوند. بخش کره نی در حدود ۹۰ پارچه آبادی
است و بسیاری از دهات نزدیک بخش نیر است ولی
مرکز این بخش را کره نی گذاشته اند، می خواستم توجه
وزیر کشور که حقیقتا مرادش آسایش مردم است را هم
جلب کنم که خوب بود نقشه به تعداد نمایندگان تکثیر
میشد و می توانستند به موقع اظهار نظر کنند و می خواهم
با توجه به این مقدمات این را عرض کنم که نیر حوزه
انتخابیه بنده فرمانداری بشود، با عرض تشکر و سپاس. (احسنت)

۳- تصویب صورت جلسه روز یکشنبه (۲۷)
فروردین ماه ۲۵۳۷.

رئیس - راجع به صورت جلسه دفعه گذشته نظری
نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود.

۴- معرفی آقای دکتر امیرشیلانی فرد به عنوان معاون
پارلمانی وزارت امور خارجه توسط آقای خلعتیری وزیر
امور خارجه.

رئیس - وارد دستور میشویم جناب آقای خلعتیری
فرمایشی دارید بفرمائید.

خلعتیری (وزیر امور خارجه) - جناب آقای رئیس
مجلس شورای ملی، خانها و آقایان نمایندگان محترم،
خوشوقتم که جناب دکتر امیرشیلانی را به عنوان معاون
پارلمانی وزارت امور خارجه معرفی می کنم. ایشان از
صاحب منصبان ارشد وزارت امور خارجه هستند و آخرین
ماموریت ایشان سفارت ایران در پاریس بود که به تهران
برگشتند. اطمینان دارم از هر حیث برای توضیح و بیان
سیاست خارجی دولت و همچنین درباره روابط دولت
شاهنشاهی با کشورهای خارجه با خانها و آقایان
نمایندگان محترم همکاری لازم خواهند داشت و همیشه
در اختیار شما برای ادای هرگونه توضیح هستند
(احسنت)

۵- تقدیم آئین نامه اجرائی استفاده از مانده اعتبارات
موضوع تبصره ۴ قانون بودجه سال ۲۵۳۶ کل کشور
و اعتبار موضوع تبصره ۴ قانون بودجه سال ۲۵۳۷ کل
کشور توسط آقای هلاکو رامبد وزیر مشاور در امور
پارلمانی.

رئیس - جناب آقای رامبد بفرمائید.
رامبد (وزیر مشاور در امور پارلمانی) - جناب آقای
رئیس، نمایندگان محترم در اجرای مفاد تبصره ۴ بودجه
کل کشور برای سال ۱۳۳۷، آئین نامه مزبور را برای
مطالعه و بحث و تصویب کمیسیون بودجه تقدیم میکنم.
رئیس - آئین نامه به کمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۶- طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور خارجه
راجع به اجازه عضویت سازمان تحقیقات زمین شناسی و
معدنی کشور در کمیسیون جهانی تهیه نقشه زمین شناسی
جهان و اتحادیه بین المللی علوم زمین شناسی و ابلاغ
بدولت.

رئیس - گزارش کمیسیون امور خارجه مربوط به اجازه
عضویت سازمان تحقیقات زمین شناسی و معدنی کشور در
کمیسیون جهانی تهیه نقشه زمین شناسی جهان و اتحادیه
بین المللی علوم زمین شناسی، مطرح است قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه ۲۲
فروردین ماه ۲۵۳۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه
شماره ۵۸۱۶ مورخ ۲۵۳۶/۳/۱۵ دولت مربوط به
اجازه عضویت سازمان تحقیقات زمین شناسی و معدنی کشور
را که قبلا به تصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس
سنا مختصر تغییر در آن بعمل آورده میورد رسیدگی قرار
داد و مصوبه مجلس سنا را تأیید و تصویب کرد.
اینکه گزارش آنرا بشرح زیر به مجلس شورای ملی
تقدیم میدارد.

لایحه قانون اجازه عضویت سازمان تحقیقات زمین شناسی
و معدنی کشور در کمیسیون جهانی تهیه نقشه زمین شناسی
جهان و اتحادیه بین المللی علوم زمین شناسی

ماده واحده - سازمان تحقیقات زمین شناسی و معدنی
کشور اجازه داده میشود عضویت کمیسیون جهانی تهیه
نقشه زمین شناسی جهان و اتحادیه بین المللی علوم زمین
شناسی را بپذیرد و حق عضویت را از محل اعتبارات
مصوب خود در بودجه سالانه کل کشور پرداخت نماید.

مخبر کمیسیون امور خارجه - نیره ابتهاج سمعی
رئیس - نسبت به گزارش کمیسیون نظری نیست؟
(اظهاری نشد) به گزارش کمیسیون رای میگیریم خانها و
آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمائید (اکثر
برخواستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۷ - طرح و تصویب گزارش شوردوم موافقتنامه همکاری اقتصادی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری ترکیه و ابلاغ بدولت .
رئیس - گزارش شور دوم موافقتنامه همکاری اقتصادی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری ترکیه مطرح است قرائت میشود .
(شرح زیرخوانده شد)
گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه به دولت ابلاغ میشود .
۸ - طرح و تصویب گزارش شوردوم موافقتنامه همکاری های اقتصادی و صنعتی و علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی چکسلواکی و ابلاغ بدولت .
رئیس - گزارش شور دوم موافقتنامه همکاریهای اقتصادی و صنعتی و علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه ۲۲ فروردین ماه ۲۵۳۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۵۴۷۴ مورخ ۲۵۳۶/۱۰/۱۹ دولت مربوط به موافقتنامه همکاری اقتصادی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری ترکیه را که گزارش شور اول آن بشماره ۸۳۸ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را عیناً تأیید و تصویب کرد .

گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه ۲۵۳۷/۱/۲۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۵۸۱۶ مورخ ۲۵۳۶/۳/۱۵ دولت مربوط با اجازه عضویت سازمان تحقیقات زمین شناسی و معدنی کشور را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا مختصر تغییر در آن بعمل آورده مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه مجلس سنا را تأیید و تصویب کرد .
اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

لایحه قانون موافقتنامه همکاری اقتصادی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری ترکیه مشتمل بر یک مقدمه و سیزده ماده که در تاریخ ۱۶ خرداد ۱۳۵۴ (۶ ژوئن ۱۹۷۵) در تهران با امضاء رسیده، تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود .
مخبر کمیسیون امور خارجه - نیره ابتهاج سمعی

گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه ۲۵۳۷/۱/۲۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه قانون موافقتنامه همکاری اقتصادی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی چکسلواکی و پنج ماده که در تاریخ دهم آذرماه ۲۵۳۵ (اول دسامبر ۱۹۷۶) بین نمایندگان مختار دو دولت در تهران با امضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود .
مخبر کمیسیون امور خارجه - نیره ابتهاج سمعی

گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه ۲۵۳۷/۱/۲۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه قانون موافقتنامه همکاریهای اقتصادی و صنعتی و علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی

چکسلواکی را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را تأیید و تصویب کرد .
اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .
مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی
محمدعلی ادیب مجلسی

اینک گزارش آنرا بشرح زیر به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .
لایحه قانون پروتکل بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه درباره ایجاد و بهره برداری از دونیروگاه هسته ای

گزارش شور دوم از کمیسیون صنایع و معادن بمجلس شورای ملی
کمیسیون صنایع و معادن در جلسه ۲۵۳۷/۱/۲۶ لایحه قانون موافقتنامه همکاری های اقتصادی و صنعتی و علمی و فنی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سوسیالیستی چکسلواکی را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را تأیید و تصویب کرد .

ماده واحده - پروتکل بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه درباره ایجاد و بهره برداری از دو نیروگاه هسته ای مشتمل بر یک مقدمه و چهار بند که در تاریخ ۲۴ مهرماه ۲۵۳۶ در تهران با امضای نمایندگان دو دولت رسیده است تصویب و اجازه مبادله آن داده میشود .

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .
مخبر کمیسیون صنایع و معادن - احمد جلالیان
رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟
(اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟
(اظهاری نشد) نسبت به ماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه به دولت ابلاغ میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - نیره ابتهاج سمعی
گزارش شور اول از کمیسیون نیرو به مجلس شورای ملی
کمیسیون نیرو در جلسه روز دوشنبه ۲۵۳۷/۱/۲۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به پروتکل بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه درباره ایجاد و بهره برداری از دو نیروگاه هسته ای را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را تأیید و تصویب کرد .
اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

۹ - طرح گزارش شور اول پروتکل بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه درباره ایجاد و بهره برداری از دونیروگاه هسته ای .
رئیس - گزارش شور اول پروتکل بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه درباره ایجاد و بهره برداری از دو نیروگاه هسته ای، مطرح است قرائت میشود .
(شرح زیر خوانده شد)

مخبر کمیسیون نیرو - میراسدالله موسوی ماکوئی
رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟
(اظهاری نشد) نسبت به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه ۲۲ فروردین ماه ۲۵۳۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۱۲۱۴۲۶ مورخ ۲۵۳۶/۱۲/۱ دولت مربوط به پروتکل بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه درباره ایجاد و بهره برداری از دونیروگاه هسته ای را که در جلسه روز سه شنبه ۲۵۳۶/۱۲/۲ تقدیم و به شماره ۹۵۱ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد .

۱۰ - طرح گزارش شور اول تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که بوزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند .
رئیس - گزارش شور اول تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که به وزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند، مطرح است قرائت میشود .
(شرح زیر خوانده شد)
گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور استخدام سازمانهای اداری در جلسه روز دوشنبه ۲۵۳۷/۱/۲۱ با حضور نمایندگان دولت

لایحه شماره ۱۱۲۶۷۸ مورخ ۲۰۳۶/۱۲/۱ دولت مربوط به تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که بوزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند را که در جلسه روز سه شنبه ۲۰۳۶/۱۲/۹ تقدیم و بشماره ۹۶۵ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و بامختصر اصلاحی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که به وزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند

ماده واحده - وضع استخدامی کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که در اجرای ماده قانون تأسیس وزارت نیرو مصوب ۲۰۳۳/۱۱/۲۸ به وزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند به ترتیب زیر تعیین میگردد:

الف- آن عده از کارکنان سازمان آب و برق خوزستان را که در اجرای ماده قانون تأسیس وزارت نیرو به مرکز تحقیقات کشاورزی صفا آباد منتقل شده و سپس در اجرای ماده یک قانون تشکیل سازمان تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی در اختیار این سازمان قرار گرفته اند و واجد شرایط عضویت هیئت علمی مقرر در آئین نامه استخدامی داوطلبان اشتغال و شاغلین خدمات علمی و تحقیقاتی سازمان میباشند با آئین نامه مذکور تطبیق دهند.

ب - سایر کارکنان منتقله تابع قانون استخدام کشوری بوده و گروه و پایه آنان با توجه به شغل ارجاعی و سنوات خدمت تعیین میگردد.

تبصره - حق بیمه پرداختی توسط کارکنان موضوع بندهای الف و ب همچنین کسوری که توسط سازمان آب و برق خوزستان بعنوان سهم کارفرما به صندوق تأمین اجتماعی پرداخت شده است جهت احتساب سوابق خدمت آنان از لحاظ بازنشستگی و وظیفه از صندوق مذکور به صندوق بازنشستگی کشوری انتقال می یابد.

هرگاه جمع کسوری که به ترتیب فوق به صندوق بازنشستگی کشوری انتقال می یابد از میزان کسوری که برای احتساب سنوات خدمت گذشته آنان بر مبنای ۸/۵ درصد حقوقی که پس از تطبیق وضع استخدامی آنان تعلق میگردد بعلاوه معادل آن بابت سهم دولت کمتر باشد مابه التفاوت به تساوی توسط کارکنان مذکور و وزارت کشاورزی و عمران روستائی به صندوق بازنشستگی کشوری

پرداخت خواهد شد.

مخبر کمیسیون استخدام سازمانهای اداری دکتر ملک منصور اسفندیاری
گزارش شور اول از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی
به مجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز پنجشنبه ۲۰۳۷/۱/۲۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه تعیین

تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که بوزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی

محمد علی ادیب مجلسی
گزارش شور اول از کمیسیون بهداری و بهزیستی به مجلس شورای ملی

کمیسیون بهداری و بهزیستی در جلسه روز یکشنبه ۲۰۳۷/۱/۲۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که بوزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بهداری و بهزیستی
دکتر علی صدیق اسفندیاری

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی در جلسه روز دوشنبه ۲۰۳۷/۱/۲۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه تعیین تکلیف کارکنان سازمان آب و برق خوزستان که بوزارت کشاورزی و عمران روستائی منتقل شده اند مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی -
عزیزالله قوامی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۱ - طرح سؤال آقای محمد صادق افتخار از وزارت پست و تلگراف و تلفن.

رئیس - سؤال آقای افتخار از وزارت پست و تلگراف و تلفن مطرح است آقای افتخار بفرمائید.

افتخار - با اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم، البته همه ما هدنی جز پیشرفت و ترقی مملکت و رفاه و سعادت ملت ایران نداریم. خوشبختانه در پرتو انقلاب شاه و ملت در کلیه شئون زندگی مردم مملکت ما تحولات شگرفی بوجود آمده است بخصوص در امور مخابراتی

پیشرفت های زیادی حاصل شده است و شهرهای زیادی در سراسر مملکت منجمله شهرهای فسا و جهرم از تلفن خود کار استفاده می کنند ولی به شهرستان لار از اینجهت کمتر توجه شده است و با توجه به نیازی که این شهر به تلفن خود کار دارد، به علت اینکه اکثر مردم این شهر در شهرهای جنوبی و امارات خلیج فارس هستند و برای تماس با خانواده های خود احتیاج به مخابرات و تلفن دارند از اینجهت مردم لارستان در اینمورد اصرار می ورزند چون واقعاً احتیاج دارند. هدف بنده از سؤال از وزارت محترم پست و تلگراف این بود که در کار ایجاد تلفن خود کار این شهر تسهیلاتی قائل شوند و اگر مشکلاتی وجود دارد تا آنجا که امکان دارد این مشکلات را از بین ببرند و اگر عدم امکانات بعدی است که قابل از بین بردن نیست با توضیحاتی که میفرمایند مردم را روشن بفرمایند تا بدانند که علت تأخیر در این پروژه و اجرای آن چه بوده است. و اگر هم بعلت عدم فعالیت مسئولین است مشخص شود. من از جناب وزیر پست و تلگراف و تلفن تشکر می کنم و امیدوارم توضیحاتی که میفرمایند برای بنده و مردم لار قانع کننده باشد، متشکرم.

رئیس - جناب آقای وزیر پست و تلگراف و تلفن بفرمائید.

محمّدی - (وزیر پست و تلگراف و تلفن) - بپاسکب اجازه از مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

جناب آقای محمد صادق افتخار نماینده مجلس شورای ملی سؤالی دربارہ احداث مرکز تلفن خود کار لار

فرموده اند و اینک پاسخ آنرا قبل از هر چیز بعنوان مقدمه ای که امیدوارم از حوصله نمایندگان محترم خارج نباشد عرض میکنم.

تأسیس و توسعه مراکز تلفن خود کار در سراسر کشور از مهمترین برنامه های توسعه مخابراتی است و به همین جهت قسمت اعظم اعتبارات و فعالیت نیروی انسانی شاغل در امور مخابراتی مصروف اجرای این برنامه شده و میشود و حتی میتوان گفت که چون تلفن به دلیل ظرفیت و امکان بالقوه ای که از لحاظ تأمین

بیشتر سرویسهای مخابراتی دارد همواره مورد توجه مسئولان امور مخابراتی بوده و تقریباً هیچ برنامه و فعالیتی در زمینه مخابرات نیست که مالا توسعه و تعمیم تلفن را بعنوان هدف اصلی و نهائی در بر نداشته باشد.

بر پایه این وظیفه و توجه و هدف است که ملاحظه میفرمایند از شروع انقلاب شاه و ملت که امکانات پیشرفت در کلیه امور و شئون کشور و از جمله مخابرات در مقیاس عظیم و بی سابقه ای فراهم گردید وزارت پست و تلگراف و تلفن بر اساس فرامین و رهنمودهای رهبر خردمند انقلاب برای توسعه و بهبود ارتباط تلفن کشور طرحهایی بمرحله اجرا در آورد که برای ارزیابی آنها بدون کمترین اغراق و تنها با زبان عدد و رقم باید عرض کنم که بطور متوسط طی هریک از برنامه های پنجساله عمرانی سوم و چهارم و پنجم تعداد تلفنهای کشور به

بیش از دویز برابر برنامه قبلی بالغ شد بعبارت دیگر اینک که بیش از ۷۰ سال از تأسیس تلفن در ایران میگذرد. در ۱۵ سال از اینمدت تعداد تلفنهای خیلی بیش از ۸ برابر تعداد تلفنهایی که در حدود ۵۰ سال قبل از آن نصب شده افزایش یافته است.

با اینهمه بنده ناگزیر باید اذعان کنم که هنوز تعادل لازم در عرضه و تقاضای تلفن بدست نیامده و ما باید با زهم برداشته فعالیت خود بیفزاییم.

اما نکته ای که در اینمورد لازم به یادآوری است اینست که این عدم تعادل عرضه و تقاضای فعلی مطلبی نبوده که بموقع خود از نظر مسئولان برنامه ریزی توسعه تلفن کشور پوشیده و مخفی مانده باشد یعنی نتوانسته باشند قبلاً پیش بینی های لازم را بعمل آورند. مسئولان امور با توجه به روند اقتصاد شکوفای کشور و دیگر عوامل مؤثر برای سال ۲۰۳۶ دو میلیون تلفن در نظر گرفته بودند که قسمتی از کارهای اجرائی مربوط نیز شروع شده بود. بسبب ننگهای مختلف در زمینه اعتبارات مورد نیاز تأمین

نیروی انسانی لازم، عدم هماهنگی منابع و عواملی که در کنترل نبود و گرانی ناشی از تورم و بالاخره برخی از مقررات مربوط به لزوم تثبیت قیمت‌ها و غیره که نمایندگان محترم وقوف کامل دارند، این برنامه ناگزیر متوقف ماند و اجرای آن بناچار به تأخیر افتاد. بدین معنی که هدف فعلی شرکت مخابرات ایران با توجه بمنابع و امکانات تحت اختیار افزایش تعداد تلفنهای کشور و رسیدن به حدود ۲/۳ میلیون در پایان برنامه ششم یعنی در پایان سال ۲۰۴۱ است. البته این تمدید مدت اجرای برنامه توسعه مخابرات به کلیه مراکز و نقاط تعیین داده شد.

اینک با عطف توجه به مقدمه‌ای که عرض شد راجع به تأسیس مرکز تلفن خودکار لار که مورد سؤال جناب آقای محمدصادق افتخار نماینده محترم میباشد باستحضار میرساند که با تأخیر کلی که در امر توسعه تلفن کشور رخ داده برنامه زمان بندی شده توسعه تلفن ناگزیر مورد تجدید نظر قرار گرفت و با توجه به عوامل مؤثر قابل پیش‌بینی و امکانات موجود در کشور و در شرکت مخابرات ایران با همکاری معتبرترین مؤسسه مهندسی و عملیات مخابراتی جهت آن یعنی شرکت بل تلفن آمریکا برنامه توسعه مخابراتی کشور با در نظر گرفتن تمام جوانب امر که میسر بوده تهیه شده که چنانچه اجرای این برنامه با مانع و مشکلات اساسی غیرقابل پیش‌بینی مواجه نشود و بطور عادی بمرحله اجرا درآید طی سالهای آتی پیشرفتهای واقعی چشمگیری در پوشش مطلوب مخابراتی کشور حاصل خواهد شد بطوریکه بمعنای واقعی کلمه کشور ایران از لحاظ توسعه و تعمیر سرویسهای مخابراتی و بالاخص تلفن ذر سطحی که قابل مقایسه با کشورهای پیشرفته امروزی باشد قرار خواهد گرفت.

برای اجرای این برنامه عظیم بیش از یک هزار میلیارد ریال هزینه برای ده سال اول پیش‌بینی شده که بی‌شک برای پوشش کامل کشور کافی نخواهد بود و با تأمین مبالغ و اعتبارات لازم در سالهای بعد این برنامه بزرگ زیربنائی دنبال خواهد شد. از منجل این اعتبار قابل ملاحظه تعداد شهرها و نقاط مجهز به سیستم تلفن خودکار شهری ۱۰ برابر خواهد شد یعنی به حدود ۶۰۰ شهر افزایش خواهد یافت. بعلاوه صدها نقطه دیگر در اطراف

این ۶۰۰ شهر و روستا دارای ارتباطات تلفنی و تلگراف راه دور با مدارهای مطمئن و دائمی خواهد شد. یکسیستم ماهواره مستقل ملی ایجاد خواهد شد که پوشش مخابراتی و رادیو و تلویزیونی را تا دور افتاده‌ترین روستاهای کشور ممکن خواهد ساخت که بخصوص باید یادآور شوم که از طریق این سیستم آموزش از طریق تلویزیون که راه حل جبران کمبود امکانات آموزشی تشخیص داده شده نیز فراهم خواهد گردید. شبکه بسیار وسیع تلکس فارسی و لاتین در اختیار اقتصاد کشور قرار خواهد گرفت و مخابرات تلگرافی کشور بوسیله سیستم جتکس برای تمام مراکز تلگرافی تأمین خواهد شد و در نتیجه ارتباط مراکز تلگرافی با نمره‌گیری خود کار نقاط بیشتر کشور و مستقیماً انجام خواهد گرفت و سرعت و دقت زیادی در امر مخابراتی تلگرافی حاصل خواهد شد.

مخابرات بین‌المللی از طریق دو ایستگاه ماهواره مخابراتی موجود و هم از طریق ایستگاه جدیدی که تأسیس بعدی توسعه خواهد یافت که کلیه ۶۰۰ شهر و روستائی که قبلاً ذکر شد تقریباً کلیه نقاط مهم کشور قادر خواهند بود با تمام کشورهایائی که دارای سیستم های مخابراتی لازم هستند بطور خودکار و در تمام ساعات شبانه روز تماس مستقیم تلفنی و مخابراتی برقرار کنند و صدها نقطه کوچکتر دیگری هم خواهند توانست با واسطه شدن شهرهای مذکور با شهرهای کشور و با خارج ارتباط برقرار سازند. تأسیس شبکه‌های مخابراتی مخصوص انتقال داده‌ها (داتا) که برای برقراری ارتباط بین مراکز کامپیوتری در کشور و با خارج از کشور خواهد بود از جمله کارهای مهم دیگر در این برنامه است و بالاخره نصب و بهره برداری از ۵ میلیون تلفن در کشور که با ایجاد شبکه‌ها و تأسیسات مذکور در بالا امکانات مخابراتی بسیار وسیعی را در اختیار مشترکین و استفاده کنندگان از تلفن قرار خواهد داد.

علیهذا ملاحظه میفرمایند که وزارت پست و تلگراف و تلفن در اجرای وظایفی که بعهده دارد تا آنجا که منابع و امکانات کشور اجازه دهد از حداکثر کوشش و توانائی کارشناسان و کارکنان داخلی و خارجی استفاده کرده و در جهت تضمین نیازهای مخابراتی کشور هیچ فرصت و زمانی را از دست نمیدهد ولی البته هنگامی توفیق بیشتر و بهتر نصیب خواهد شد که عموم هکقات و بویژه نمایندگان محترم ملت در مجلس شورای ملی که در جلب همکاری و خودداری مردم نفوذ و تأثیر بسیار زیاد و

قابل ملاحظه دارند ما را در برابر مشکلاتی که پیش میاید یاری دهند.

بحث برنامه‌های توسعه مخابرات بدرازا کشید و با این وجود بنده فقط به بعضی از رئوس مطالب اشاره کرده‌ام و در فرصت های دیگر توضیحات لازم را بعرض نمایندگان محترم خواهم رساند و بهرحال امیدوارم که این اعتقاد حاصل شده باشد که وزارت پست و تلگراف و تلفن و شرکت مخابرات ایران از هیچ کوشش و اقدامی در جهت تأمین خواسته‌های اهالی محترم شهرها و روستاهای کشور فروگذار نکرده و نخواهند کرد و با این همه اگر در مواردی کارها انچنان که مورد انتظار بوده و علیرغم زمان اعلام شده پیشرفت نکرده اطمینان داشته باشند که شرایط طوری تغییر یافته که هیچ راه‌چاره‌ای متصور نبوده‌است. با توجه به توضیح بالا و بر اساس برنامه تجدید نظر شده برای شهر لار و مرکز تلفن خود کار شهری یکی در شهر قدیم و دیگری در شهر جدید برنامه ریزی شد که تحت اجرا است. مرکز قدیم با هزار شماره در سال ۲۰۳۸ و مرکز شهر جدید با سه هزار شماره در سال ۲۰۳۹ شاهنشاهی به بهره برداری گذارده خواهد شد. هر دو مرکز لار قابل توسعه میباشد. برای انجام مراکز تلفن لار و چند مرکز در استان فارس در تاریخ ۳/۷/۳۶ از بیست شرکت ساختمانی دعوت بعمل آمده که ۱۹ شرکت قبل و بعد از خرید اسناد مناقصه معذرت خواسته و تنها یک شرکت ساختمانی پیشنهاد خود را تنظیم و تسلیم نموده که قیمت‌های آن ۹/۳ درصد اضافه بر قیمت‌های پایه مصوب فروردین ماه ۲۰۳۶ بوده است لذا نتیجه گیری از آن مدتی میسر نشد. برابر ضوابط بناچار مجدداً از سه شرکت ساختمانی دعوت شده که از طریق اعلام بها پیشنهاد خود را تسلیم دارند که یک شرکت معذرت خواسته و تنها دو شرکت پیشنهاد با قیمت گرانتری ارسال داشته‌اند.

بالاخره با کوشش استثنائی شرکت ب. ان. آ حاضر بقوله و اجرای کار ساختمانی با قیمت اولیه شد و در تاریخ ۳۷/۱/۲۳ برای احداث ساختمان ۱۱ نقطه در استان فارس که عبارتند از:

لار قدیم لار جدید فسا نی ریز اقلید مرودشت شیراز ابرکوه استهبان فیروزآباد داراب.

و نیز دوشهر در دو استان مجاور بمبلغ ۷۲ میلیون ریال قرارداد منعقد و مبادله گردید.

در پایان از توجه نمایندگان محترم به امور توسعه و تعمیر مخابرات که یکی از احداث لازم برای زیر بنای

اقتصاد کشور است و علاقه وافری که باین امر معطوف میدارند صمیمانه تشکر میکنم.

رئیس - آقای افتخار نظر دیگری ندارید ؟
افتخار عرضی ندارم.

۱۲ - طرح سؤال آقای دکتر مرتضی مشیر از وزارت بهداری و بهزیستی و ارجاع به کمیسیون رسیدگی به سؤالات.

رئیس - سوال آقای دکتر مشیر از وزارت بهداری و بهزیستی مطرح است. آقای دکتر مشیر بفرمایید.

دکتر مشیر - اجازه بفرمائید اول نماینده دولت توضیحات خودشان را بدهند.

رئیس - خانم دکتر معارفی بفرمایید.

بانو دکتر کوکب معارفی (معاون وزارت بهداری و بهزیستی) - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست به عرض نمایندگان محترم میرساند:

در جلسه مورخ ۲۰۳۶/۹/۱۳ جناب آقای دکتر سید مرتضی مشیر نماینده محترم فسا سؤالی راجع به کودکان عقب افتاده و استثنائی تقدیم مقام محترم ریاست مجلس نمودند که طبق مقررات به موقع، برای پاسخگویی اعلام آمادگی گردید ولی بدلیل مسافرت جناب آقای دکتر مشیر و سپس طرح بودجه کل کشور در مجلس شورای ملی، پاسخ دادن به سؤال مذکور باین جلسه موکول گردید.

چون سؤال مورد بحث در دو قسمت میباشد لازم میدانم قبلاً برای روشن شدن موضوع هر دو مورد را قرائت نمایم.

۱- آیا از کودکان عقب افتاده و استثنائی آماری در دست دارند؟ و چنانچه جواب مثبت باشد عده آنها بالغ بر چند نفر بوده و از لحاظ درجات هوشی در چه شرایطی بسر میبرند؟

۲- با توجه به اینکه در آمریکا پیشرفته‌ترین کشور دنیا قریب شش میلیون نفر کودک کان عقب افتاده و استثنائی وجود دارد و مسلماً تعداد کودکان استثنائی کشور مارقم بسیار چشمگیری را تشکیل میدهد، مشخص فرمایند دولت برای تعلیم و تربیت و حفظ تندرستی این گروه کثیر چه اقدامی تاکنون انجام داده و برای آینده چه برنامه‌ای در پیش دارند؟

اینک اینجانب از طرف جنابان آقایان وزیران بهداری و بهزیستی و آموزش و پرورش پاسخ این سؤالات را که با همکاری مسئولین مربوط وزارت آموزش و پرورش تهیه شده است بعرض میرسانم:

آنچه به عنوان عقب ماندگی ذهنی در هر اجتماعی مورد قبول قرار گرفته موضوعی است قراردادی بدین معنی که دو تا سه درصد کودکانی را که از لحاظ هوشی در پایین ترین درجه قرار دارند عقب افتاده ذهنی محسوب می کنند. با این نحوه احتساب که مورد تأیید تمام مراجع علمی بین المللی است و در کشور ما هم صادق است طبعاً تعداد کثیری از کودکان کشور ما نیز در این چهار خوب قرار میگیرند.

ولی آنچه از لحاظ برنامه ریزی مورد احتیاج است تعیین میزان معلولیتی است که کمبود هوش برای هر کودک ممکن است بوجود آورد زیرا در برنامه ریزی تدابیری اتخاذ میشود که کودک عقب افتاده بتواند تا حد ممکن این معلولیت را جبران کند و یا حداقل وحد اکثر خود کفائی را در فرد عقب افتاده تأمین نماید.

کودکان عقب افتاده را از لحاظ درجات عقب افتادگی و ضرایب هوشی به سه دسته تقسیم میکنند.

۱- عقب افتاده هائی هستند که با حداقل کمکهای آموزشی میتوانند یک زندگی عادی در بزرگسالی داشته باشند این افراد را عقب افتادگان مرزی و آموزش پذیر مینامند که خوشبختانه اکثریت قریب به اتفاق کودکان در این گروه قرار دارند و وزارت آموزش و پرورش مسؤلیت اصلی برای تربیت این گروه را بعهده دارد.

۲- گروه تعلیم پذیر که قریب ۵ تا ۱۰ درصد مجموع عقب افتادگان ذهنی را تشکیل میدهند و مسؤلیت مشترک تعلیم آنان بعهده وزارت آموزش و پرورش و انجمن ملی حمایت کودکان و وزارت بهداشتی و بهزیستی (انجمن توانبخشی) میباشد.

۳- قریب ۱ تا ۲ درصد از مجموع عقب افتادگان دارای چنان معلولیتی از لحاظ هوشی هستند که احتیاج بمرأقت و نگهداری دائم دارند و این گروه از طریق گروههای ویژه بهزیستی وزارت بهداشتی و بهزیستی تحت پوشش قرار میگیرند.

اقداماتی که از طرف دولت و بخش خصوصی در در زمینه حمایت از انواع کودکان عقب افتاده بعمل می آید بشرح زیر است.

۱- وزارت آموزش و پرورش

وزارت آموزش و پرورش از هشت سال قبل اقدام به تأسیس و تقویت مدارس خاصی برای کودکان استثنائی تعلیم پذیر نموده است بطوری که در حال حاضر در ۱۱۴ نقطه کشور حدود ۳۰۰ نفر کودک استثنائی که از این

عده ۳۰۰ نفر عقب مانده ذهنی و بقیه نابینا و ناشنوا هستند تحت تعلیم (۱۰۴۸) نفر معلم دیپلمه که دوره تخصصی لازم را دیده اند به تحصیل اشتغال دارند، علاوه بر این در سال تحصیلی جاری طرحهایی بدین شرح:

۱- ساختمان (۸) مرکز آموزش استثنائی در شهرهای کرج، کاشان، بروجرد، ملایر، شاهی، شهری و شیراز (دو مرکز)

۲- ساختمان یک مجتمع در سلطنت آباد تهران

۳- تربیت ۱۹۸ معلم برای سراسر کشور.

۴- اعزام ۱۹ نفر از معلمان برجسته استثنائی برای کارآموزی به ایالات متحده آمریکا

۵- تشکیل یک دوره کوتاه مدت تابستانی برای بازآموزی معلمان شاغل.

۶- تشکیل سمینارهایی برای پدران و مادران کودکان استثنائی.

۷- تشکیل اردوی دانش آموزان ممتاز استثنائی.

در دست اجراء است.

ضمناً همه ساله از طریق مدیران مناطق آموزشی سراسر کشور آمار کودکان استثنائی با ذکر نوع معلولیت، سن، سایر مشخصات جمع آوری و با توجه به تعداد داوطلب و نوع نیاز، سهمیه مناسبی برای حوزه های مختلف منظور می گردد و به آنها اجازه داده میشود کلاس مورد لزوم را حداقل با (۶) حتی در بعضی مواقع با (۴) نفر داوطلب تشکیل دهند.

در مورد تربیت معلمان کودکان استثنائی و بازآموزی معلمان شاغل اقداماتی بدین شرح صورت میگیرد.

۱- همه ساله از بین معلمان دیپلمه داوطلب گروهی که شرایط لازم را داشته باشند انتخاب و جهت کارآموزی یکساله به مرکز تربیت معلم کودکان استثنائی معرفی می گردند و بعداً برحسب تخصصی که کسب نموده اند در کلاسهای مربوط به تدریس اشتغال می ورزند.

۲- همه ساله معلمان شاغل سراسر کشور بمدت یک هفته دعوت می شوند که در اردوی آموزشی رامسر شرکت نموده و طی مدت مذکور آخرین اطلاعات و دست آوردهای علمی در زمینه آموزش کودکان استثنائی در اختیار آنها گذاشته می شود.

بمنظور توسعه مدارس مربوط به آموزش کودکان استثنائی در سطوح ابتدائی، راهنمایی متوسطه، حرفه ای، طرحهایی بدین شرح برای توسعه تعلیمات کودکان استثنائی در طول برنامه ششم در نظر گرفته شده است:

حرفه ای و افراد خیر، در نزد خود نگهداری مینمایند.

۳- انجمن حمایت کودکان

طبق آثاری که از انجمن ملی حمایت کودکان به وزارت بهداشتی و بهزیستی واصل شده انجمن مذکور ۸ مرکز و سرای کودکان در تهران و ۱۶ مرکز در شهرستانها دارد که کودکان عقب افتاده را با توجه به ضرایب هوشی آنها و جنس و سن در این مراکز تحت آموزش روانی قرار داده و با آنها حرفه و فن می آموزند که بالنتیجه برای زندگی عادی آماده میشوند. ظرفیت این مراکز جمعاً به ۱۹۰۰ نفر میرسد. انجمن مذکور در سرای دیگری بنام سرای مهر از ۱۵۰ نفر کودکان عقب افتاده که دچار عقب افتادگی ذهنی و جسمی بسیار عمیق هستند نگهداری میکند و با توجه به قطعنامه مصوب سمینار بررسی مسائل کودک که سال گذشته برپا شد و نگهداری چنین کودکانی دور از خانواده اولویت خاص داده شد، علیهذا مرکز آبان متعلق به انجمن واقع در خزانه فرح آباد نیز به نگهداری کودکان عقب مانده ذهنی عمیق اختصاص داده شده که در حال حاضر ۴ کودک از این نوع در این محل نگهداری میشوند و قریباً ظرفیت آن به یکصد نفر خواهد رسید.

۶۶ نفر از دختران عقب مانده ذهنی از درجه اول یعنی آموزش پذیر دیگر در سرای اردیبهشت مشغول فراگیری آموزشهای کلاسیک در حدود دوس ابتدائی و تعلیم و حرفه از قبیل قالیبافی و خیاطی و بافندگی و غیره میباشند.

علاوه بر مراکز و سراهای نگهداری کودک، انجمن بوسیله مددکاران اجتماعی و پرداخت مبالغی کمک هزینه تا حدود ۳۰۰ تومان در ماه به بعضی خانواده هائی که کودکان عقب افتاده دارند برای نگهداری و آموزش فرزندان شان یاری میدهند.

۴- بخش خصوصی

البته در هیچ کشوری دولت به تنهایی نمیتواند مسؤلیت ارائه تمام خدمات را به کودکان عقب افتاده بعهده داشته باشد و بخش خصوصی سهم عظیمی در این مسؤلیت مهم به عهده دارد کمالینکه در ایران نیز چندین مؤسسه خصوصی منجمله انجمن حمایت معلولین در تهران، مؤسسه اسلامی در شیراز آسایشگاه آرسن در رشت،... تعدادی از این کودکان را نگهداری مینمایند. بطورمثال انجمن حمایت معلولین که نامش بردمشاد از ۲۵۰ طفل معلول نگهداری مینماید.

۱- تربیت عده بی کمک معلم از فارغ التحصیلان دوره راهنمایی تحصیلی.

۲- افزایش دوره تربیت معلم کودکان استثنائی از یک سال به دو سال.

۳- تربیت دبیر دانش آموزان استثنائی برای دوره راهنمایی تحصیلی.

۴- تربیت دبیر فنی برای دانش آموزان استثنائی مشغول به تحصیل در هنرستان و دبیرستان.

۵- تشکیل کلاسهای کارآموزی تابستانی برای معلمانی که دوره یکساله را گذرانده اند بطوری که بعد از گذراندن چند دوره موفق به اخذ فوق دیپلم تخصصی شوند.

۶- ایجاد چند مرکز شبانه روزی در نقاط مختلف کشور برحسب نیاز بخصوص بندرعباس.

۷- تهیه وسایل خاص آموزش کودکان استثنائی

۸- تهیه فضاهای آموزشی مناسب و تهیه تجهیزات لازم.

۲- وزارت بهداشتی و بهزیستی

انجمن تسوان بخشی وزارت بهداشتی و بهزیستی در زمینه نگهداری کودکان تعلیم پذیر و آموزش کادر فنی برای تعلیم این گونه کودکان دارای برنامه های گسترده ایست که از آن جمله مرکز ازگل میباشد با گنجایش ۲۰۰ کودک، صد تخت شبانه روزی و ۱۰۰ تخت روزانه از کودکان نگهداری میشود. اینگونه اطفال در منزل بسربرده و روزانه برای آموزش به این مرکز می آیند.

مرکز روان پزشکی جردن نیز دارای تعدادی کلاس روزانه بوده و همچنین در ارزشیابی کودکان مختلف از لحاظ میزان هوشی برنامه گسترده ای دارد.

از هر دو مرکز مذکور برای آموزش ضمن خدمات مربیان، کمک مربیان و دیگر پرسنل فنی برای گسترش برنامه ها در سایر شهرها و استانها استفاده میشود. همچنین در این مراکز به تربیت مربیان و کمک مربیان پرداخته میشود.

لازم به یادآوری است گروهی از اطفال عقب افتاده که فقط قابل نگهداری هستند و هیچ نوع تعلیمی در جهت خود کفائی نمیتوان به آنان داد در ممالک غربی یک مشکل عظیم اجتماعی بشمار میروند زیرا بایستی در آسایشگاهها از آنها نگهداری شود ولی خوشبختانه در ایران که هنوز خانواده ها رشته الفت را نسبت به حتی بیمارترین یا معلولترین عضو خانواده حفظ کرده اند اغلب این کودکان را با کمک مختصر از طرف افراد

در خاتمه به استحضار میرساند. از طرف سازمان بهداشت جهانی دکتر (باش) برای چند سال در ایران مطالعاتی انجام داد که شامل بررسی هوشی کودکان در روستاهای قاسم آباد و قلندری فارس و چند روستا در خوزستان و گروهی از عشایر قشقایی و شهرشیراز بود. مطالعات ایشان را انجمن توان بخشی وزارت بهداشتی و بهزیستی دنبال کرده و برنامه پژوهش سراسری کشور در این زمینه در حال اجرا میباشد که چنانچه مورد نظر نمایندگان محترم باشد در آینده بعد از تکمیل، خدمتشان ارائه خواهد شد.

رئیس - آقای دکتر مشیر بفرمائید.

دکتر مشیر - همکاران محترم موضوع فرزندان عقب افتاده یا کودکان استثنائی امریست جهانی که متأسفانه همه کشورهای دنیا اعم از مترقی، در حال توسعه و یا عقب مانده از گرفتاریهای بدان درامان نیستند تا آنجا که در امریکای شمالی پیشرفته ترین کشور جهان تعداد کودکان عقب افتاده اش متجاوز از هشت میلیون نفر میباشد و اگر تصور شود که در کشور ما هم حداقل بهمان نسبت کودکان عقب افتاده و استثنائی وجود دارد عده آنها متجاوز از یک میلیون نفر خواهد بود و چنانچه آمارگیری دقیقی بعمل آید شاید از این تعداد هم خیلی زیادتر باشد و بدیختانه اکثریت خنایان و یا فامیلیها از این حیث دچار نگرانی و ناراحتی هستند. بطور کلی این بچه ها یا بر اثر نقص عضوی از قبیل نابینائی و یا کرولالی و یا فلج مغزی و یا ناراحتی قلبی و یا بواسطه من گلسیم و غیره میزان هوش و استعدادشان با افراد سالم و طبیعی یکسان نیست و این گروه بندهایی که شده و احتمالاً با پیشرفت علوم و فنون جدید این طبقه بندی قابل تغییر خواهد بود که میتوان گفت در حال حاضر کودکان استثنائی که عقب ماندگی ذهنی و یا ذهنی و جسمی دارند چهار گروه تقسیم شده اند:

گروه اول - عقب ماندگان ذهنی عمیق که این عده متأسفانه درجه هوششان بسیار کم بوده و احتیاج دارند در تمام عمر در مؤسسات شبانه روزی تحت مراقبت قرار گیرند.

گروه دوم - عقب ماندگانی هستند که درجه هوشی آنها بین ۳۰ تا ۵۰ بوده و در اصطلاح روانشناسی این طبقه کودکان تربیت پذیر هستند که تا درجاتی میتوانند خوانند و نوشتن را تا حد رفع احتیاج فراگیرند. گروه سوم - شامل عقب ماندگان است که دارای درجه هوشی بین ۵۰ تا ۷۰ هستند و این عده آموزش پذیر

بوده و تا حد زیادی میتوانند در دوره دبستان کتابها و مقررات هم تحصیلات دبیرستانی بنمایند و وظیفه وزارت آموزش و پرورش از لحاظ آموزشی وزارت بهداشتی از نظرات بهداشتی و در مانی درباره این گروه بسیار حواس و دقیق میباشد.

گروه چهارم - گروه خط المرزی است که درجه هوشی آنها بین ۷۰ تا ۸۰ بوده و با امعان نظر و توجه مخصوص این گروه قادر خواهند بود نظیر افراد عادی تا پایان دوره دبیرستان تحصیل کنند و احتمالاً در آینده نیز موجبات ادامه تحصیلشان در دانشگاههای عمومی و یا اختصاصی فراهم گردد.

توجه و مراقبت با مابین کودکان برای همه کشورها مشکل بزرگی را تشکیل میدهد و در اینراه با مجاهدت و تربیت متخصصین و صرف هزینه های سنگین بعضی از ممالک پیشرفتهایشان چشمگیر بوده و در چند ساله اخیر ۱۰ کشوریکه از نظر حق تقدم دارای موقیتهای شایان توجهی بوده اند بر ترتیب عبارتند از:

- ۱- کسور سوئد - در درجه اول ۲- کسور دانمارک
- در درجه دوم ۳- امریکای شمالی در درجه سوم ۴- اسرائیل
- در درجه چهارم ۵- کسور کانادا در درجه پنجم ۶- کسور هلند در درجه ششم ۷- کسور چکسلواکی در درجه هفتم
- ۸- کسور فرانسه در درجه هشتم ۹- کسور فنلاند در درجه نهم ۱۰- کسور نیوزیلند در درجه دهم ۱۱- کسور مجارستان در درجه یازدهم ۱۲- کسور ایتالیا در درجه دوازدهم ۱۳- کسور انگلستان در درجه سیزدهم
- ۱۴- کسور شیلی در درجه چهاردهم ۱۵- کسورهای اتحاد جماهیر شوروی در درجه پانزدهم ضمناً با وجودیکه بوضع کودکان استثنائی ژاپن توجه مخصوصی معمول میگردد معذک نامش جزولست پانزده کشور یاد شده نیست و همینطور کسور آلمان و بلژیک و خیلی از ممالک اروپائی و امریکائی دیگر.

امادارایران نخستین گام در چند سال قبل بهمت والای علیاحضرت شهبانو با تشکیل انجمن حمایت کودکان برداشته شد و اینک چند مرکز مدرن و قششان مصروف بهبود وضع اینگونه کودکان است.

سپس وزارت آموزش و پرورش با تشکیل اداره کل آموزش کودکان استثنائی تعدادی مدارس مختص این عده کودک در تهران و تعدادی خیلی کم در شهرستانها تأسیس نموده که بهیچوجه کافی نبوده و باید در توسعه و تکمیل و رفع نقائص موجوده بخصوص تربیت کادر متخصص

و نارگها و آزمایشگاههای اختصاصی اقدامهای بسیار جدی و مؤثر معمول دارند تا این مؤسسات بتوانند جوابگوی تمام احتیاجات این قبیل کودکان معصوم در همه طبقات اعم از غنی و فقیر وجود دارد بوده باشد.

و اما بموازات اقدامات وزارت آموزش و پرورش وزارت بهداشتی و بهزیستی هم قدمهای مقدماتی جهت تعلیم و تربیت و توان بخشی این افراد انجام داده که در مرحله مقدماتی است و تدریجاً آنها با سرعت باید تکمیل شود مثلاً حجم مؤسسه ازگن که ظاهراً بخواص تخصیص داده شده و جوابگوی این متقاضیان هم نمی باشد حتماً باید در شمال و جنوب و غرب و مرکز شهر با حجم وسیعتری مشابه آن با کادر تخصصی و اعتبار کافی ایجاد گردد و در همین زمان از فکر شهرها و نقاط دور افتاده مملکت نیز غافل نبود.

شاید اعتباری که برای آموزش و پرورش کودکان استثنائی اختصاص داده شده رقم نا چیزی را تشکیل دهد ولی واقعاً لازمست که این مسئله مورد تجدید نظر قرار گیرد و توجه بفرمائید که دولت آمریکا در چند سال قبل کمکی که برای هرفر از این اطفال منظور داشته بود در غالب ایالات متجاوز از سه هزار دلار در سال بوده است.

بهر حال قصد اینجانب ارشاد است نه ایراد و خوشحالم که شخص وزیر بهداشتی و بهزیستی در این امر تخصص دارند، لذا انجام چند امر را از لحاظ وزارتخانه های آموزش و پرورش - بهداشتی و بهزیستی و کار و امور اجتماعی توصیه میکنم.

اولاً - مسئله آموزش و تفهیم دائم این مطلب است که با داشتن اولاد کمتر و تربیت بهتر خانواده ها در آسایش بیشتری بسر خواهند برد بنابراین وظیفه دولت که در این باره تبلیغات مفید و مؤثر بعمل آورد.

ثانیاً - توصیه با افراد است که در ازدواج با اقارب نزدیک اجتناب ورزند زیرا بیشتر کودکان معلول و یا عقب افتاده نمره این قبیل از ذواجهای نامیوم میباشند و بر این اساس اجتماع اقتضا دارد با ستاد نظرات علمی این مسئله را در سمینارها مطرح و با اطلاع عموم افراد رسانید ثالثاً - حاملگی خانها در سنین بالای چهل سالگی اغلب موجب تولد کودکان معلول و عقب افتاده میشود و اگر خانواده ها در این موضوع اطلاعاتی داشته باشند مسلماً از جنین و توالد و تناسلی که جز تحمل شکنجه روحی و جسمی نمره ای ندارد جلوگیری خواهند کرد.

رابعاً - پس از طی آخرین مرحله تحصیلی ایجاب مینماید وزارتخانه های بهداشتی - آموزش و پرورش و

کار و رفاه اجتماعی، کارگاهها و مؤسسات حرفه ای مخصوصی برای این گروه در نظر بگیرند تا همانطور که در ممالک پیشرفته دیگر مرسوم است خانواده ها شاهد ناظر باشند که فرزندان عقب افتاده معصومشان با فراگیری دانشهای لازمه و خدمت در مؤسسات یاد شده بتوانند بزندگانی خود ادامه دهند.

شنبه ام در انگلستان برای رفاه خانواده هاییکه کودکان معلول و یا عقب افتاده دارند امتیازاتی در نظر گرفته شده مثلاً از تخفیفهای مخصوص فروشگاهها و امکانات رفاهی و مقرری ماهیانه استفاده میکنند و بدین ترتیب خانواده ها از وجود طفل خود کمتر احساس ناراضی مینمایند و بعضاً بر اثر برخورداری از این امتیازات دارای رضایت خاطر کامل هستند.

در خاتمه پیشنهاد مینماید علاوه بر بودجه دولتی همه مؤسسات خیریه مملکت بخصوص سازمان شاهنشاهی و خدمات اجتماعی و سازمان شیر و خورشید سرخ موافقت نمایند قسمتی از اعتبارات خود را با قبول سرپرستی برای تعلیم و تربیت و تندرستی و اشتغال بکار اینگونه کودکان عقب افتاده و معلول اختصاص دهند و یقیناً چنین کمکی عامل بسیار مؤثری در بهبود وضع این طبقه خواهد بود. اخیراً انجمنی بنام حمایت از کودکان عقب مانده ذهنی و اطفال استثنائی در تهران تشکیل شده که اینجانب هم افتخار عضویت آنرا دارم و عده ای پیشنهاد کرده اند که بنیاد خیریه ای در جهت رفاه این جماعت کثیر تشکیل گردد

و من یقین دارم نیکوکاران کثیری از هم وطنان ما که خداوند آنها را از مال و نعمت دنیائی بی نیاز ساخته است باین بنیاد نیکوکاری کمکهای مؤثری خواهند نمود و بدینوسیله بنیاد در شرف تأسیس موصوف تواند با کمک خانواده ها از این افراد تا پایان عمر حمایت و حراست نماید در پایان جهت رسیدگی بیشتر و بررسی با ماره های اعلام شده وزارت بهداشتی و بهزیستی تقاضا دارم موضوع را در کمیسیون رسیدگی بسؤالات احاله فرمایند تا دقیقاً مطالعات لازمه انجام و گزارش امر بمقام محترم ریاست و مجلس شورای ملی تقدیم گردد.

رئیس - سؤال آقای دکتر مشیر به کمیسیون رسیدگی به سؤالات ارجاع میشود.

۱۳ - اخذ رأی نهائی نسبت به لایحه اصلاح تبصره یک ماده قانون معاملات زمین و ابلاغ بدولت.

رئیس - لایحه اصلاح تبصره یک ماده قانون معاملات زمین برای اخذ رأی نهائی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

قانون اصلاح تبصره یک ماده ۵ قانون معاملات زمین مصوب ۲۸/۲/۳۵۴ شمسی (۲۵۳۴ شاهنشاهی). ماده واحده - تبصره یک ماده ۵ قانون معاملات زمین مصوب ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۵۴ شمسی (۲۵۳۴ شاهنشاهی) شرح زیر اصلاح میشود:

تبصره ۱- اراضی واقع در خارج از محدوده خدمات شهری که اجازه ساختمان در آن برای ایجاد مراکز آموزشی و درمانی و سایر مراکز عام المنفعه صادر میگردد به تشخیص وزارت مسکن و شهرسازی و همچنین اراضی تصرفی ارتش شاهنشاهی از پرداخت درصدهای ارزش اضافی موضوع این ماده معاف میباشد. قانون فوق مشتمل بر یک ماده در جلسه روز دوشنبه بیست و یکم فروردین ماه دوازدهم پانصد و سی و هفت شاهنشاهی بتصویب مجلس سنارید.

رئیس مجلس سنا جعفر شریف امامی رئیس- این لایحه عیناً بهمان ترتیبی که در مجلس شورای ملی بتصویب رسیده بود در مجلس سنا نیز بتصویب رسیده است و حالا نسبت بان باورقه اخذرای میشود.

(اسامی خانمها و آقایان نمایندگان وسیله منشیها آقایان مهندس صائبی و دکتر رئیس بترتیب آتی اعلام و در محل نطق اخذرای بعمل آمد).

سینی اینانلو - صائبی - ژاله ضرابی - سیدی - نودزصادقی - ضیائی - دکتر فروزین - سید کلال - منصور صادقی - علی طباطبائی - فرمان - سلیمانی - سواد کوهی - طرفی - عالمی - فرزاد امیری - شریعت - عابدی - شریفی - صحرائی - عادل رانکوهی - شهابی - صدر - طغیانی دولت آبادی - فلاح مقدم - شهبازی - صدیق - اسفندیاری - عاملی - شهرستانی - صدیق زاده - عاملی تهرانی - قدسی - قرائی - عباس میرزائی - قاسمی - شیخ الاسلامی - بانه - دکتر عدل - دکتر فیروز آبادی - قاسم زاده - شیروانی - صفری پور - قدس ایران عدیلی - صائب - مهین دخت صنیح - عطارد - قادری - لیقوانی - میر عرب رضی - وشمگیر - قراقرز لوشجاعی - لیوانی - قربانی نسب - ماحوزی - متعالیه نائینی - طبا - معینی - چاغروند - قریشی - ناظمی - قوامی - مانی - فاطمه نجیمی نائینی - معینی قراقرز - کاسمی - متولی - مهرزاد - مظهری - هرزندی - کاشفی - مجتبائی - نصیری زاده - ملکشاهی - وکیل گیلانی - کاظمی - مجتهدی - نظمی - دکتر مهر - فریده هاشمی - محقی - نواب صفا - موسوی ماکوئی - محمد خانلو عشایری - یزدی - درخشنده کمالی آزاد - مجتبی نوری - منتظری - کمیلی زاده - دکتر محمدی کوشکی - محمد نوری - منصوریان - کهن - محمودیان - نوربخش دماوندی - دکتر منصور - کیان - پروفسور یغمائی - محمدی دشتکی - کیوان - مشیر - نوری اسفندیاری - جعفری - دکتر رئیس - سعادت - قدس نیا - جلالیان - خسروی دارانی - رئیس - اردکانی - دکتر سعید - سید محمد کاظم جزایری - رحمانی - جندقی - خلیل زاده شیرازی - رحیم زاده خوئی - سلیمی - جعفر جوادی - خورشید - سعید جوادی - جوکار - دانشمند - رضوانی - سعادت فرد - قدس منیر - جهانبانی - دانشی - رضوی نژاد صومعه سرائی - جهانشاهی - ویدا داودی - رفعت - سرهنگ زاده - چلاجور - درودی - رفعتی - ستوده - حاتمی - دلخوش فومنی - رهبر - سترک دهرشوری - ریاضی - ستاری - شادمان ولوی - حریری - دهقان - هما - زاهدی - ساگینیان - حیدر زاده امین - دهقان نژاد - زرگرزاده - حاج باغلوئی - راشدی - ساری اصلانی - آزموده - مهین افشار جعفری - بنکدار پور - آستانه ای - اردلان - الداغی - تقوی لاریجانی - آشوریان - الموتی - بهادری - تقی زاده منظری - آصف اسحق نژاد - بهار - توتونچی افشار - بانو اما

آقایان - اوحدی - بهارلو - توتونچیان - عبدالهادی - آقایان - طلعت اسدی - بهبهانی - جاف - آلتی جعفری - ایلخانی - بهره مند - آموزگار - اسکندری - بهنیا - پارسا - پری اباضلی - اسکوئی - بیات - پارسا مطلق - نیروابتهاج سمعی - اشرفی - باقرزاده - تربتی - ابطیح فهلیانی - اعتمادی - باقری - پزشکپور - توکلی - ابوالهدی لنگرودی - اعظمی باوندپور - تدین - اجاق - افتخار - پزشکی - پیشوائی - افتخاری - بزرگ زاده - پوربردباری - اخلاق پور - بسیج خلخالی - پیر - تجدد - ادیب مجلسی - دکتر بقائی یزدی - تولائی زادمجباری - دکتر چهارزی - (آراء گرفته شده شماره شد و نتیجه بقرار زیر اعلام گردید)

آراء موافق ۲۰۷ رأی

رئیس - لایحه ۲۰۷ رأی موافق با اتفاق آراء تصویب شد، و بدولت ابلاغ می شود.

موالین خانمها و آقایان: سینی اینانلو - صائبی - ژاله - ضرابی - سیدی - نودزصادقی - ضیائی - دکتر فروزین - سید کلال - منصور صادقی - علی طباطبائی - فرمان - سلیمانی - سواد کوهی - طرفی - عالمی - فرزاد امیری - شریعت - عابدی - شریفی - عادل رانکوهی - شهابی - صدر - طغیانی دولت آبادی - فلاح مقدم - شهبازی - دکتر صدیق - اسفندیاری - عاملی - شهرستانی - صدیق زاده - دکتر عاملی تهرانی - قدسی - قرائی - عباس میرزائی - قاسمی - شیخ الاسلامی - بانه - دکتر عدل - فیروز آبادی - قاسم زاده - شیروانی - صفری پور - قدس ایران عدیلی - صائب - مهین دخت صنیح - عطارد - قادری - لیقوانی - میر عرب رضی - وشمگیر - قراقرز لوشجاعی - لیوانی - قربانی نسب - ماحوزی - متعالیه نائینی - طبا - معینی - چاغروند - قریشی - ناظمی - قوامی - مانی - فاطمه نجیمی نائینی - معینی قراقرز - کاسمی - متولی - مهرزاد - مظهری - هرزندی - کاشفی - مجتبائی - نصیری زاده - ملکشاهی - وکیل گیلانی - کاظمی - مجتهدی - نظمی - دکتر مهر - فریده هاشمی - محقی - نواب صفا - موسوی ماکوئی - محمد خانلو عشایری - یزدی - درخشنده کمالی آزاد - مجتبی نوری - منتظری - کمیلی زاده - دکتر محمدی کوشکی - محمد نوری - منصوریان - کهن - محمودیان - نوربخش دماوندی - دکتر منصور - کیان - پروفسور یغمائی - محمدی دشتکی - کیوان - مشیر - نوری اسفندیاری - جعفری - دکتر رئیس - سعادت - قدس نیا - جلالیان - خسروی دارانی - رئیس - اردکانی - دکتر سعید - سید محمد کاظم جزایری - رحمانی - جندقی - خلیل زاده شیرازی - رحیم زاده خوئی - سلیمی - جعفر جوادی - خورشید - سعید جوادی - جوکار - دانشمند - رضوانی - سعادت فرد - قدس منیر - جهانبانی - دانشی - رضوی نژاد صومعه سرائی - جهانشاهی - ویدا داودی - رفعت - سرهنگ زاده - چلاجور - درودی - رفعتی - ستوده - حاتمی - دلخوش فومنی - رهبر - سترک دهرشوری - ریاضی - ستاری - شادمان ولوی - حریری - دهقان - هما - زاهدی - ساگینیان - حیدر زاده امین - دهقان نژاد - زرگرزاده - حاج باغلوئی - راشدی - ساری اصلانی - آزموده - مهین افشار جعفری - بنکدار پور - آستانه ای - الداغی - تقوی لاریجانی - آشوریان - الموتی - بهادری - تقی زاده منظری - آصف اسحق نژاد - بهار - توتونچی افشار - بانو اما آقایان - اوحدی - بهارلو - توتونچیان - عبدالهادی - آقایان - طلعت اسدی - بهبهانی - جاف - آلتی جعفری

ایلخانی - بهره مند - آموزگار - اسکندری - بهنیا - پارسا - پری اباضلی - اسکوئی - بیات - پارسا مطلق - نیروابتهاج سمعی - اشرفی - باقرزاده - تربتی - ابطیح فهلیانی - دکتر اعتمادی - باقری - پزشکپور - توکلی - دکتر ابوالهدی لنگرودی - اعظمی باوندپور - تدین - اجاق - افتخار - پزشکی - پیشوائی - افتخاری - بزرگ زاده - پوربردباری - اخلاق پور - بسیج خلخالی - پیر - دکتر تجدد - ادیب مجلسی - دکتر بقائی یزدی - تولائی زادمجباری - دکتر چهارزی

۱۴ - تقدیم سؤال از دولت بوسیله آقای محسن پزشکپور.

رئیس - آقای پزشکپور فرمایشی دارید؟ پزشکپور - سؤالی است از دولت که تقدیم میکنم.

رئیس - سؤال به دولت ابلاغ میشود.

۱۵ - اخذ رأی نهائی نسبت به لایحه ترمیم حقوق وظیفه وراث مرحوم جواد طالب و ابلاغ آن بدولت.

رئیس - لایحه ترمیم حقوق وظیفه وراث مرحوم جواد طالب برای اخذ رأی نهائی قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

قانون ترمیم حقوق وظیفه وراث مرحوم جواد طالب ماده واحده - سازمان حفظ نباتات اجازه داد میشود ماهانه مبلغ شش هزار و هفتصد و هفت (۶۷۰۷) ریال علاوه بر مبلغ سیزده هزار و دو بیست و نود و سه (۱۳۲۹۳) ریال حقوق وظیفه وراث مرحوم جواد طالب مکانسین واحد سپاشی هوایی سازمان که در اثر سقوط هواپیما در حین انجام وظیفه فوت شده است از تاریخ ۲۵۳۶/۱/۱ از محل اعتبار سازمان حفظ نباتات و با رعایت مقررات مربوط به پرداخت حقوق وظیفه مندرج در قانون استخدام کشوری بوراث قانونی آن مرحوم پرداخت نماید.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده در جلسه روز دوشنبه بیست و یکم فروردین ماه دو هزار و پانصد و سی و هفت شاهنشاهی بتصویب مجلس سنا رسید.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی رئیس - این لایحه عیناً بهمان ترتیبی که در مجلس شورای ملی بتصویب رسیده بود در مجلس سنا به تصویب رسیده است و حالا نسبت بان باورقه اخذ رأی می شود.

رئیس - کلیات لایحه مطرح است، آقای آستانه‌ای بفرمایید.

آستانه‌ای - با اجازه مقام محترم ریاست، همکاران گرامی. اجمالاً آنچه که من از این لایحه استنباط می‌کنم اینست که صید در ایران ملی شده است یعنی شیلات ایران که یک زمان متأسفانه دست خارجی‌ها بود در عصر شاهنشاه بزرگوار ما ملت ایران موفق شد شیلات را ملی کند و تسلط خارجی‌ها را از منابع طبیعی این سرزمین قطع کند، طبیعی است وقتی مایک کاری را یک صیدی یا یک استخراجی که جنبه ملی دارد، ملی می‌کنیم برای اینکه سود آور باشد باید قوانینی تصویب کنیم، اما قانون ارتباط مستقیمی دارد با غریزه جامعه و غریزه شخص، اصولاً نوع بشر فزونی طلب است. قوانینی که از اول در دنیای تمدن تدوین و اجرا شده بیشتر جنبه تأدیب و تنبیه غریزه انسانی را داشت ولی امروز این مسئله محکوم است و قوانین باید جنبه تهذیب داشته باشد و اگر قوانین دنبال تنبیه بگردد متأسفانه ناقص است و ناموفق در جامعه‌ای مثل ایران که متأسفانه با همه فرهنگ استواری که ملت ایران دارد سالهاست رویه دوستی و مؤانست و محبت را نسبت بیکدیگر از دست داده‌اند، حلمشان را هم از دست داده‌اند مردم نسبت بدولت با بغض نگاه می‌کنند چون مأموران دولت مردم را محکوم می‌شناسند و این روابط ناصمیمانه مایه تآلف است و تاکی باید ادامه پیدا کند البته مانی توانیم دریاهای باز و دریاهای بسته‌مان را در اختیار کسانی بگذاریم که برخلاف قانون بخواهند باصلاح صید قاچاق بکنند و منابع ملی ما تجاوز کنند و صید قاچاق را تقویت کنیم، لذا این دلیل نمی‌شود که دست عده‌ای از مأموران را آنچه‌ان باز کنیم که برای یک ماهی بروی مردم تیراندازی کنند، چرا روستایی که پدر در پدر عادت کرده که در کنار بحر خزر بشیند و ماهی بگیرد و بخورد آیا این کارگانه است که به او تیراندازی می‌کنند؟ من در مقدمه این قانون فلسفه نوعی تهدید را نتوانستم استنباط کنم خیلی متشکر می‌شدم عنوان می‌شد که این قانون اصلاحی برای اینست که قانون قبلی خیلی تند بوده است یا اینکه قانون قبلی سست بوده است باین علت است که من نتوانستم استنباط کنم امیدوارم جناب هنرمندی بنده را یاری بفرمایند تا من بتوانم بفهمم اصلاً هر اندازه قوانین ما بخواهند ماده و تبصره داشته باشند بهمان اندازه اجرا کنندگان خوشحال هستند درست مثل آن شکارچی که بشکار شیر می‌رود و تیروشمشیر و چاقو دارد هر کدام را که

مطلوب می‌تواند برای گرفتن شکار استفاده کند و واقعاً ما می‌خواهیم جلوی قاچاق را بگیریم، باید هم بگیریم، چرا از تمام غرایز جامعه استفاده نمی‌کنیم چرا باید اینهمه اختیار به مأمورین بدهیم که تحصیلاتشان در حدود ابتدائی است و کوچکترین کارشان خشونت است جلوی ماشین نماینده مجلس را میگیرند و می‌گویند می‌خواهیم پشت ماشینت را بگیریم بینیم ماهی داری؟ این درست است این منطقی است؟ این قابل دفاع و افتخار آمیز است؟ آیا قدرت است یا تجاوز؟ نباید با نوشتن یک قانون دوسطری مأمورین را درگیر مردم شمال یا جنوب بکنیم باید اعلام کنیم هر کس صید قاچاق داشت اگر مأمور دولت یا غیر دولت آنرا کشف کرده باشد در صدش مال دولت باشد و ۲۰ درصدش مال مأمور، واقعاً متصدیان شیلات نمیدانند قاچاقچی ها چه کسانی هستند و شرکاء چه کسانی؟ گمان میکنم شرکاء نام‌مندی کل بانک ملی باشد سوء تفاهم نشود. ماشین‌هایی هستند که می‌آیند در شمال و ماهی را می‌برند ولی اگر یک نماینده مجلس یک ماهی داشته باشد جلوی ماشینش را میگیرند میگویند بیا پائین، باز کن، زودتر، زود، تند، سریع چه خبر شده؟، تو ماهی داری. برای خودبندۀ اتفاق افتاده است بجهام را به هر ترتیبی بود از امریکا آوردم اینجا در کنار دریاقدم میزد سر بازی او را گرفته که تو ماهی گیر هستی او را پیاده چهار کیلومتر برده‌اند بالا و چهار کیلومتر آورده‌اند پائین و بالاخره برده‌اند به‌انداز مرضی گفته‌است. بابامن کجایم به ماهیگیر شباهت دارد این سجل من و اینهم کارت من. در این که قوانینی باید باشد هیچ بحثی ندارم ولی باور بفرمایید خدا شاهد است شما مأمور اجرائی خوب ندارید، آخر چرا چنانگله‌ها را بگلولی مردم می‌فشارید چرا دنبال فلسفه تارضائی‌های مردم نمی‌روید یک چیزی را عرض کنم گفته‌اند نمایندگان مجلس حکایت و شکایت می‌کنند، حکایت آمیخته با شکایت می‌کنند نماینده مجلس چی دارد حرف دارد اگر ما بخواهیم مثلاً برای بهتر کردن این ساختمان کاری بکنیم باید نسبت به هویت گذشته آن مطالعه و بررسی کنیم اشتباهات گذشته را تکرار نکنیم مجلس که نباید همیشه جای متخصصان باشد وقتی می‌گویند مجلس ملی یعنی جای متوسطان در عین حال خالی از متخصص هم نیست مثل همین مجلس که بنده یکی از افراد کوچک آن هستم این مجلس خالی از استاد دانشگاه، معلم و متخصص که از تخصص آنها در کمیسیونها استفاده میشود نیست و انشاء الله هرگز خالی نباشد همه اینها مردمان

مطلوب هستند از جامعه شامخ ما (عباس میرزائی - کارگران و کشاورزان هم هستند که تخصص دارند) بهرحال جای کارگران بالای سر ما هست. اما اگر ما نخواهیم از پشت این تریبون نارسانیه‌ها را بگوئیم درست نیست اگر ما نخواهیم در موردی اظهار نظر بکنیم درست نیست چرا امری که مربوط به اتم می‌باشد به مجلس می‌آورند می‌توانند به دانشگاه که مرجع ذیصلاحی در این مورد است ببرند و یک ماه بعد جواب بگیرند برای این می‌آورند اینجا که از آراء عمومی ملت مطلع بشوند و از حمایت ملت برخوردار بشوند ما باید بهترین سیاست را اعمال کنیم بهترین سیاست این است که راستی و درستی باشد و من این را برای خودم تخصص می‌دانم که ما به کشور و جامعه خود عشق بورزم به جامعه خود علاقه داشته باشم نسبت به فرامین پادشاه خودم هم معتقد باشم و هم مصر باشم که درست اجرا بشود اگر دستگاهی را دیدم که انجام وظیفه میکند وجود کم‌توان خودم را در اختیار آن دستگاه بگذارم من به شما جناب آقای رامبد نماینده محترم دولت عرض میکنم همانطور که عادت شما است و در میان توده مردم می‌روید بررسی کنید به بیند اولین گروه فاسدی که در تهران فساد براه انداختند و مأمورین انتظامی آنها را گرفته و محاکمه کردند آنها محکوم شدند و بعد از مراحل قانونی اعدام شدند آنها و نفر بودند یکی از آن و نفر یک صیاد بود در بندر بهلوی سالها صیادی می‌کرد قاچاق هم می‌کرد او به این علت فاسد نشد که او را گرفتند و محکوم کردند که قاچاق می‌کند به این علت فاسد شد که او را در کنار دریا آنقدر با پاشنه تفنگ زدند و زدند تا اینکه وقتی از زندان بیرون آمد رفت داخل گروه مخالف (عباس میرزائی - مأمورین هیچوقت اینکار را نمی‌کنند او از اول جنسش خراب بوده) بنده در تأیید گفتار همه فلاسفه و علمای بزرگ علم الاجتماع می‌گویم از خودم اظهار نظر نمی‌کنم. ظلم و فساد و توهین عکس العمل دارد همه ملت ایران شاه را دوست دارند یک اقلیت محدودی به فساد افتاده‌اند ما باید از راه تدبیر و تأدیب از تنبیه کم کنیم تا انشاء الله برسد به هیچ، هدف این است من در این لایحه استدعا می‌کنم دولت امعان نظر بیشتری بکند اقلاً اعلام بکنند هر کس چنین قاچاقی کرد جزایش این است که هر اندازه که علمای علم حقوق تشخیص میدهند زندان بروند باز زندان موافق ولی قبل از اینکه محکوم بشود، سر باز نباید آدم خاطی را

کنک بزند و افرادی هم عکس برداری کنند این شأن ایران امروز نیست عیب است آدمهای ناباب عکسبرداری و اگر اندیس‌مان می‌کنند، به بیرون گزارش میدهند، اگر پدری بچه‌اش را تنبیه کند، همسایه نیک نفس کسی است که بگوید: پسرجان، پدرت حق داشت، بعد از این حرف او را گوش کن ولی همسایه بداندیش میگوید چرا پدرت این کار را کرد؟ من هیچوقت بچه خودم را تنبیه نمیکنم تویا اصلاً در منزل ما بمان (احسن) متأسفانه همه جور آدم در اجتماع هست ما اگر بخواهیم همیشه جنبه بدقضا را بگیریم انسانهای شفی هستیم ولی اگر بخواهیم جنبه خوب را بگیریم و فقط شیفته رویه‌های خوب باشیم که انسانهای اهل تصالح هستیم، احساس مطلق نه عقل مطلق، عقل مطلق ممکنست برای جامعه همیشه سودمند نباشد به هر حال من استدعا میکنم جناب آقای رامبد که نماینده مجلس هستید در هیأت دولت، با نماینده دولت هستید در مجلس شورای ملی و به اصطلاح ذوالریاستین هستید یک کمی در این خصوص بیشتر امعان نظر بفرمایید.

رئیس - آقای آستانه‌ای شورا اول لایحه است هر پیشنهادی دارید مرحمت بفرمائید در شور دوم در کمیسیون رسیدگی بشود.

آستانه‌ای - پیشنهاد بنده در کلیات و فلسفه این قانون است در بیان این قانون است در نگریستن و اجرای آن در سال بعد که به اصطلاح برای خود دولت ایجاد در دسر نکند از اینکه حوصله فرمودید و عرایض مرا گوش کردید سپاسگزارم (احسن).

رئیس - آقای اشرف حریری بفرمایید.

اشرف حریری - جناب آقای رئیس جنابان نمایندگان محترم مجلس، در مورد کلیات لایحه‌ای که شور اول آن مطرح است در قانون مجازات صید غیر مجاز در دریای خزر باید به عرض برسانم در مورد اصل موضوع و هدف لایحه یعنی لزوم جلوگیری از صید غیر مجاز در دریای خزر، معتقدم با توجه به اینکه دریای خزر بسته است و با امکانات و وسایل و تسهیلاتی که تکنولوژی امروزه در اختیار بشر گذاشته اگر واقعاً صید را در این دریا آزاد بگذارند و مقررات و ضابطه‌ای برایش وضع نکنند امکان دارد نسل ماهی در زمان کوتاهی در این دریا نابود شود ولی در مورد نحوه جلوگیری از صید غیر مجاز جای بحث است آنچه مسلم است ماهی موجودی است که در آب زندگی می‌کند یعنی محیط زیست آن آب است و محیط عملیات

عملیات صیادان قاجاق غیر مجاز هم آب و دریا است بنابراین عقل سلیم و منطق حکم می کند که کنترل صید غیر مجاز هم باید در دریا باشد نه اینکه در خشکی نه در کوچه و بازار نه در جاده ها و منازل مسئله اساسی اینست اگر واقعاً هدف دولت اینست که نسل ماهی حفاظت بشود و صید در دریای خزر کنترل بشود لازم است یک تشکیلاتی از نیروی دریائی گاردی وابسته به شیلات تشکیل شود (قاسم زاده - این گارد تشکیل شده است) و این نیرو گارد با استفاده از قایقهای موتوری کشتی وحی هلیکوپتر تمام سواحل دریای خزر را کنترل کند خوشبختانه ما امروز از نیروی دریائی و هوائی قوی و نیرومند بهره مندیم اگر چنین گاردی داشته باشیم لازم نخواهد بود که مأمورین ژاندارمری شهربانی گارد جنگلی گارد منابع طبیعی و چندین گارد دیگر را مجهز کنند که در منطقه شمال با مردم روبرو شوند واقعاً این سستی شده بین مردم بخصوص افرادی که بیسواد هستند و روزنامه نمی خوانند و از این قوانین اطلاع ندارند، طبق عادت و سنت میروند کنار دریا قلاب می اندازند و ماهی میگیرند یا از بازار آزاد میخرند، در یک مملکت دموکراسی ماهی میخرند و بعد می آیند به خانه شان بعنوان حامل ماهی اینها را میگیرند و اگر این لایحه باین کیفیت تصویب شود باید ۴ ماه بروی زندان حالا فکر کنید اگر کارمند باشد چه مشکلاتی برایش پیش خواهد آمد، این است که واقعاً باید در مورد این لایحه خیلی دقت بشود و همانطور که عرض کردم کنترل این در دریا باشد، پیشنهاداتی در این مورد دارم که برای جلوگیری از اطاله کلام پیشنهادهایم را تقدیم مقام ریاست می کنم مششکرم.

رئیس - آقای قاسم زاده بفرمائید.

جعفر قاسم زاده - با کسب اجازه از مقام ریاست، همکاران گرامی استحضار دارند که بیش از هزار رودخانه از ارتفاعات گیلان و مازندران به بحر خزر سرازیر میشود و در تمام موارد بعلت اشتیاق ماهی به آب شیرین ماهی بطرف رودخانه سوق پیدا میکند و می رود تا سر ماهی بسنگ نخورد بر نمیگردد و در چنین شرایطی در تمام مسیر رودخانه کشاورزانی وجود دارند که از این نعمت خدا دادی بهره مند میشوند، البته این لایحه برای نظم و نسق در وضع موجود ماهی است چون تورهایی که سابق بکار میبردند از نایلون نبوده و یک مقدار زیادی نقصان ماهی بعلت تورهای نایلونی است که حتی ماهی های بسیار ریز هم نمیتوانند از آن عبور کنند یعنی بعضی ورود خفه می شوند و نصفش از بین می رود اما تورهای نخی حتی ۲۴

نرسیدند و مجازات تا حد اعدام هم نتوانست قاجاق تریاک را از بین ببرد منظور از شیلات و شرکت شیلات چیست؟ بنده خیال می کنم یکی از منظورهای این بوده که صید ماهی بیشتر انجام گیرد و مقداری کمک بشود به مواد پروتئینی که مردم مصرف می کنند. اما باید دید که شیلاتی که ما داریم اینکار را کرده است یا نه. آنچه که من از این شیلات استنباط کردم این بوده که سالی یک بار به ما ماهی داده است و به کارمندان دولت هم شب عید چند تا ماهی می دهند که البته نمی دانم به همه کارمندان دولت میدهند یا کارمندانی که در تهران هستند چون من در شهر خودم ندیدم که چنین کاری برای کارمندان انجام بشود (یکی از نمایندگان - در هیچ شهری به کارمندان دولت ماهی نمی دهند!) بنابر این شرکت شیلات از نظر خوراکی برای مردم بهیچ وجه کاری انجام نداده است. مسأله دیگر اینست که ما می خواهیم دولت از این راه درآمدی حاصل کند. مانی دانیم که هیچوقت دولت نشسته حساب کند میزان مخارجی که برای این شرکت وجود دارد و پولی که به کارمندانش میدهد، در مقابل آن چقدر درآمد برای دولت حاصل می کند؟ بنده نمیدانم و آمار دقیقی ندارم چون غالب شرکتهای آمازی دارند که صحیح و دقیق نیست و میگویند که شرکت نمود کرده است. حالا یک مردمی که چند هزار سال در آنجا زندگی میکرده اند و ما اکنون هفت هزار سالش را تاریخ داریم و میدانیم که در آنجا زندگی وجود داشته است. آقایان در کنار این در روایات ایران یاد معادن مس آثار نه هزار سال با کربن ۱۴ اندازه گیری کرده اند یعنی در ایران نه هزار سال پیش از این معدن مس استخراج میشده است من آنچه از این تاریخ میدانم روی دریای خزر مقدار زیادی قایقها و کشتیها و بلمها در حال حرکت بوده است. حالا از دریای مازندران چه چیز باقی مانده است؟ مردم در سواحل این دریا ویلا سازی کرده اند و دریا ملک خصوصی مردم شده است و در قسمت عظیمی از این ساحل دریا کسی راه پدیرا ندارد. مردمی که در ساحل این دریا هستند اگر بخواهند بدریا بروند، با مأمورین روبرو میشوند که با توپ و تشر جلو آنها را میگیرند دیگر انسان چیزی روی دریا نمی بیند اگر قایقی هست برای تفریح مردمی هست که از تهران بمازندران میروند. مازندران چیست؟ دریا دارد، جنگل دارد، کوه مرتع و زمین دارد، اگر جلوی هر یک از اینها را بوسیله مأمورین گرفتیم یعنی دیگر مردم اصالتی ندارند و در آخر هفته منتظر نشسته اند که یک عده مردم از تهران بدریا

سرازیر شوند جنس بنجل و غیر بنجل هر چه دارند بخورد آنها بدهند و از این راه ارتزاق کنند. در حالیکه در گیلان و مازندران بهترین زمینهای مملکت وجود دارد یعنی هیچ منطقه ای در مملکت نداریم که آب آسمان بیاید و زمینش بارور ترین زمینها باشد آفتابش بهترین آفتابها و کوهها و مراتعش از بهترینها باشد. امامردمی را در آنجا جمع کنیم که طفیلی خوار مردم تهران و شهرهای دیگر باشند. من نمیدانم چرا دولت جنگلهای مخروبه را بمردم زحمتکش آنجا نداد تا برنج و چیزهای دیگر بکارند چرا مردم کنار دریا نتوانند از ماهی دریا استفاده کنند؟ آدم خنده اش میگیرد وقتی هنگام صید می بیند که صد نفر، دویست نفر به یک تور آویزان شده اند و ده تا هم ژاندارم به نگهبانی ایستاده اند و تازه تورا که از دریا بیرون می کشند ده تا ماهی هم در آن نیست. در حالیکه در بیخ گوش همانها ماهی قاجاق را دویست سیصد تومان میفروشد. اینها با هم نمی خوانند بنده همانطور که روش دولت فعلی میدانم که هر کار را از پایه میگیرد و بنیادی عمل میکند میخواهم اینگونه لوايح را دقیقتر تهیه کند تا برای مردم ایجاد زحمت نشود. بنده معتقدم که مازندران و گیلان و گرگان از هلند و بلژیک هر دو بزرگتر و مستعد تر است. آنجا آفتاب ندارند در حالیکه اینجا آفتاب دارند. اگر مردم این مناطق برسند مردم ایران شیبه به ۳ میلیون جمعیت بلژیک و هلند زندگی خواهند کرد، بقیه مملکت هم پیشکش شما آقایان بیائید باین مسائل برسید وضع کردن قانون که جلوی افراد را بگیرند و عده ای نتوانند تکان بخورند و حتی ماهی خودشان را از دریا بگیرند و بخورند بنظر من بهیچ وجه کار صحیحی نیست. بیائید بفکر دریای مازندران، مراتع مازندران و جنگلهای مازندران بهتر از این باشیم. لوايحي را بیاوریم که برفع مردم باشد نه اینکه باری روی دوش آنها بگذاریم این بهیچ وجه شایسته عصر ما نیست شاهنشاه ما بهیچ وجه باین مسائل راضی نیستند. آدم در بغش میاید از آنهمه زمین حاصلخیز و کوه و دشت و دریا که بلا استفاده بماند و یاد دست عده ای بخصوص باشد. تا چندی پیش در آنجا واقعاً شور زندگی بود هر وقت از کنار دریا رد میشدی پر بود از آدم و مرغابی و ماهی و افرادی که روی دریا در قایقی آواز میخواندند ولی حالا دریا خاموش است و اگر صدائی هست صدائی جز صدای عده ای که برای قمار و شب زنده داری بانجا میروند نیست. عرض دیگری ندارم مششکرم (احسن).

رئیس - آقای نودز صافی بفرمائید.

نودز صافی - اجازه مقام ریاست و همکاران محترم موضوع صحت در اطراف کلیات لایحه صید غیر مجاز است گرچه بنده کیلانی نیستم ولی ه سال در کیلان بعنوان قاضی خدمت کرده ام و تجربیاتی دارم و حالا که لایحه قانونی صید غیر مجاز از دریای خزر مطرح است در بیستم آمد که این تجربیات را بعرض دوستانم نرسانم . دوستان عزیز قطعاً می دانند که خداوند قومی را بخاطر صید غیر مجاز هلاک کرده است . در قرآن اشاره رفته است که به قومی خداوند امر فرمود که در بیهوشی یعنی روز شنبه صید نکنند . قطعاً این تار فلسفه ای داشته است . ولی مردم زربار نرفتند و آمدند حقه ای زدند و چاله هایی درست کردند که ماهی ها در آنجا جمع میشدند و روز بعد می آمدند ماهی ها را صید می کردند و نتیجه این شد که خداوند آن قوم را هلاک کرد . البته مراد من اینست که شاید مردم کیلان خدای نکرده قدر دریا و ماهی را آنطور که باید و شاید ندانسته اند . تا اینجتن قوانینی وضع و تصویب شده و میشود؟ (آستانه ای - واقعاً همینطور است) مراد این است که الان در آنکه اراده و هدف شرکت شیلات این است که توجه به تکثیر ماهی بکند و در صید ماهی هم یک دقت نظری داشته باشد که بمورد و بحودی صید نشود . شکی نیست و هدفش قابل ستایش است . وقتی سانسکه وسائل کافی ندارند صرفاً بمنظور صید میروند دریا و حتی ماهی های بسیار ریز را هم صید می کنند ، همان ماهی هایی که ممکن است بزرگ شود که در امر اقتصاد و تغذیه مردم سهم مؤثری داشته باشد . در اینکه شرکت شیلات باید توجه بیشتری بکند که صید بی مناسبت و غیر مورد را جلوگیری کند ، جرفی نیست اما باید دید این قانونی که ما الان وضع می کنیم یا قوانین دیگری می تواند عملاً مورد استفاده قرار گیرد ؟ بنده بعنوان یک قاضی مجری قوانین و ساکن در کیلان می گویم خیر . ما قبل از این قانون ، ساکنین و ساکن در کیلان غلاظ و شداد دیگری هم داشتیم . اگر حالا که قوانین قبلی ملغی شده مثل قانون صید غیر مجاز و قانون مرتکبین قاچاق قاضی می توانست به آن دو قانون هم توجه کند و مجرم را بخوبید و تنبیه کند ولی الان باید به این قانون توجه کند . مراد من اینست که توجه به قوانین قبلی هم نمی توانست آن هدف و مقصود شرکت شیلات را بیاورد . پس چرا؟ مادرفه اسلامی می گوئیم این زمین و هوا آب و دریا امر آله است . یعنی همه مستحق در اینها شریک و سهم هستند . جناب آقای رامبد! حضرتعالی

که کیلانی هستید و در کیلان بوده اید و کاملاً اوضاع و احوال کیلان را می دانید ، آنها خانه هایی دارند که از وسط آن ، هارودخانه میگذرد و وقتی میمان می آید میروند از رودخانه ماهی میگیرند و برایش غذا تهیه می کنند . همانطور که آقای قاسم زاده فرمودند نمی شود در خانه مردم پلیس گذاشت تا مانع صید غیر مجاز شوند . یعنی می خواهم بگویم که در تصویب وضع قوانین باید توجه کنیم به قابلیت اجرائی آنها که آیا در عمل اجرا میشود یا خیر . اینجا در اجرای قانون ما مواجعه میشود با اوقالیات تأمینیه . قانون جنگلانی با شرکت شیلات کارهایی میکنند که نمی گذارند این قانون حکومت کند . تفنگ بدست تمام دریا را محاصره کرده اند و اینها که میروند دریا ، ماهی صید کنند همانطور که من بسیار به پرونده هایی شبیه آن رسیدگی کرده ام ، اینها مردم را مضروب و در بسیاری از پرونده ها منجر به قتل شده ، آن سربازی که از جریان خبر ندارد یا از قوانین اطلاع کافی ندارد به صرف فرمانبری از فرمانده اش کارهایی می کند که ناسامانی آن اقدامات را حقیقتاً دیگر نمیشود جبران کرد . این اقدامات تأمینیه همانطور که دوستان عزیز گفتند اگر مراد است که نگذارند صید بشود ، پس دیگر قانون صید غیر مجاز چیست؟ یعنی ما اجازه میدهم که صید را بکنند . مرتکب جرم بشوند ، بعد مجازاتش بکنیم ؟ نه اینکه بیائیم قبل از ارتکاب جرم اوزامجازات بکنیم ، این یک مسئله ای است که جناب رامبد باید مورد توجه خاص قرار بگیرد ، الان در کیلان شغل یک عده ای صید است . یعنی یک عده از ساکنین کیلان با صید غیر مجاز زندگی می کنند ، عده ای با فروش و عده ای ماهی زندگی می کنند ، عده ای با ساختن تور و دام زندگی میکنند آیا در این قانون که صید غیر مجاز را در نظر گرفته اید فکری به حال زندگی این افراد هم کرده اید و آنها را در نظر داشته اید ؟ بنده گفتم که ه سال در کیلان خدمت کردم ، دهکده های زیادی در شهر رشت دیدم که اینها مرکز فروش ماهی شیلات بود ولی خدا گواه است که بنده یک دانه ماهی نتوانستم بخرم که بخورم یا به مهمان بدهم مالا این شد که در بازار و هر وقت که مراجعه کردیم دیدیم یا ماهی ندارند یا عرضه نمی کنند ، نتیجه این شد که با ... یا ... تومان رقیتم از ماهی های قاچاق خریدیم و خوردیم ، توجه دوستان را به این نکته جلب می کنم ، همکار محترم اشاره کردند به حمل ، با وجودی که در قانون

نمی حمل غیر مجاز جرم نبود ولی مأموران گارد انتظامی حوی همایشی را می گرفتند و ماشین را بازرسی می کردند سه رئیس دادگاه هشتم بودم ، و تاماهی خریدم بودم و سیردم به اردبیل برای سوغات ، در آستارا جلویم را گرفتند پس نتوانستم آن مأمور را قانع کنم و گفتم که شما حق دارید ماشین مرا بازرسی کنید و بالاخره گفتم فقط می توانید بروید پیش رئیس دادگاه و رقیتم و آقای رئیس دادگاه ترا شناخت و من میدانستم که اگر این سه تاماهی را بگیرند یک پرونده جزائی هم برای من تشکیل میشود ، حتی تأسف است و شما آمدید حمل را حرم دانستند ، سخته این میشود از رودخانه هایی که صیدش مجاز است حتی کسی ماهی را که صید آن مجاز بوده است ، صید کرده و حمل میکرده شما باید اوزا هم مورد اتهام قرار دهید ؟ و مشمول این قانون قرار دهید ؟ حالا پیشنهاد من این است که جناب آقای رامبد در اینکه باید در دریای شمال و جنوب صید کنترل بشود شکی نیست ولی ناموارد ، موضوعاتی که در این قانون ذکر آن رفته است ، ایراد بسیار می بینم معتقدم که کمیسیون دادگستری همانطور که جامعه ما و منطقه کیلان و مازندران اقتضای کند باید صویب کند ، در پیشنهاد اشارتی کردم که اولاً وضع ساده های کیلان و مازندران با سستی بررسی شود و تطبیق داده شود با شرکت شیلات ، دوم عرضه کنندگان ماهی در شمال که یکی دوتا نیستند و هزاران نفر کارشان همین است باید وضعیتشان روشن شود و ضمناً در این باره دادهای بین المللی که با ممالک دیگر می بندیم ، خصوصاً مدفتر جناب آقای رامبد باشد که همانطور که شما مطلع هستید عمل شود ، متشکرم .

رئیس - آقای مظهری بفرمائید .

مظهری - بنده ، قربان نه کیلانی هستم و نه ماهی گرفته بودم (یکی از نمایندگان - ایرانی هستید) در راه این لایحه فکر کردم وقتی جناب رامبد در آن صندلی نمایندگی مجلس تشریف داشتند ، حتماً مطالبی عنوان می کردند ، چون من یکی دو مورد را از ایشان شنیده ام و کوشش میکنم در همان زمینه و محدوده به نیابت از ایشان صحبت کنم ، عرض کنم در گذشته وقتی صحبت قاچاق میشد دم بلافاصله به ذهنش میرسید که یک اسلحه قاچاق یا مواد مخدر یا چیزی ممنوع الورد که از نظر سیاسی و امنیتی خطرناک باشد و باید با آن مبارزه میشد ولی حالا ساهی قاچاق و لایحه مبارزه با قاچاق ماهی آمده است ، بنده به ذهنم گذشت که این مسئله را عرض کنم که با حضور جناب عالی در دولت

اصلاً این فکر بوجود نمی آید که چرا دولت در همه امور برای خودش این حق را قائل است که حقوق را از مردم سلب کند و همه کارها را خودش بکند (آستانه ای - صحیح است) من میدانم که در رده بالای دولت این فکر نیست ولی متأسفانه عاملینی که در سطوح پایین تر هستند این فکر را دامن می زنند و به مرحله ای میرسند که به این صورت مطرح میشود ، طبیعت هر منطقه ای خاص خودش است ، در یک منطقه ای زمین مستعدی است برای کشاورزی ، در یک منطقه ای هم دریا است چه اشکال دارد که مردم بروند و ماهی صید کنند ، خواندم در این لایحه که اگر کسی خواست برود ، ورزش کند و تفریح کند و دوتا ماهی هم صید کند ، جرم کرده چرا ؟ یعنی اگر یک فلاں دست کسی باشد جرم است ؟ در حالیکه در تمام دنیا ماهیگیری یک تفریح خوبی است ، در کشور ما با تصویب این قانون اگر کسی وقت در دریا و با قلاب ماهی گرفت مجرم است ، جناب رامبد آیا این بررسی شده است که شرکت شیلات ، بازده کارش چیست ؟ اگر بیایند خودشان نسل ماهی را گسترش و توسعه بدهند ، آنوقت مردم را هم می توانند آزاد بگذارند تا صید کنند بخورند و حتی عرضه کنند ، اما مسئله خاویاز مسئله دیگری است و من اطلاعی ندارم ولی میدانم که آن ماهی نیست که مطلوب مردم ما باشد ، من استدعا می کنم از حضراتان که تا این لایحه شوراولش مطرح است خلاف آنرا در سطح دولت مطرح کنید ، بیاید برای یک مرتبه خلافتش را عمل کنید بروید دنبال اینکه دولت تسهیلاتی را فراهم بکند ، برای اینکه نسل ماهی از بین نرود و این فرصت را بدهیم به مردمی که قرنها در آنجا زندگی کرده اند و عاشق صید هستند و به دریا عشق می ورزند ، چرا با اینها مبارزه می کنید ، بگذارید بروند صید کنند ، از آنها مالیات بگیرید و در کارشان نظارت کنید بنده این موضوع را باید عرض بکنم که بزرگترین تولید کننده ماهی تن در جنوب شرکت شیلات است که در ایام عید که کرمان بودم از فروشندگانی شنیدم که می گفت سال گذشته ۵ میلیون تومان ماهی تن از تهران کرمان از بازار آزاد خریدم و در کرمان فروخته آقایان بررسیش خیلی ساده است ، یک نفر را بفرستید برود بایک تاجر بازاری تماس بگیرد و بگوید که من اینقدر کارت ماهی تن می خواهم ، اینها را از کجا میاورند ، تولید کننده ماهی دولت است یعنی شرکت شیلات است ، پس از کجا یکی می تواند به اندازه ۵ میلیون تومان ماهی تن تهیه کند ؟ (صدر - رقم خیلی بالا است آیا حقیقت

دارد (؟) بنده که از جناب رامبد خواهش کردم که بروند بازار و ببینند که عرضه میشود یا خیر؟ اما این یک واقعیتی است در شیلات چه در جنوب و چه در شمال صمیمانه عرض کردم ، من اینجا دارم صحبتهای شمارا تکرار می کنم دولت یکجائی بازآمده و یک مقدار ناراحتی برای مردم درست کرده ، ببینید شیلات در مقابل کاپری که کرده است چه عرضه کرده ، خیلی معذرت میخواهم همه آنها برای تأمین ماهی پایتخت نشین هاست و الا ماهی به شیراز و کرمان هجرت نمی رسد ، هیاوها اینجا است (دکتر صدیق اسپندیاری آقای مظهری تهرانی هاهم ماهی ندارند) شما که نماینده شان هستید نمی خورید؟ (نواب صفا - در تهران هم ماهی پیدا نمیشود) بنده یک استدعا دارم که تا شوراول این لایحه مطرح است معلوم شود که شرکت شیلات بازدهی چه بوده است آیا کار شیلات ارزش آنرا دارد که این قانون را بگذرانید و برای همه مردم و هر مسافر و هر عابری ، بررسی و بازرسی و زندان و گرفتن و بستن بوجود بیاوریم اگر ارزش آنرا دارد بکنید وگرنه یک فرم بدهید که دولت ناظر باشد و هادی و کمک کننده توی سرزنده باشد و لایحه اش را پس بگیرد و مردم خودشان عمل کنند ، این درست نیست من امیدوارم که دولت جناب آموزگار که دولت صداقت و صراحت است این مسئله رایک نقطه آغازی به حساب بیاورد و من حتم دارم که جناب آقای رامبد که خودشان هم گیلانی هستند بازگوکننده این مطالب خواهند بود و همیشه به دنبال رفع گرفتاریهای مردم هستند . متشکرم .

رئیس - جناب آقای رامبد فرمائید .

رامبد (وزیر مشاور در امور پارلمانی) - سخنران محترمی پشت تریبون تشریف آوردند ، مطالبی و عباراتی را فرمودند که چون هم گویندگان را میشناسم و هم به موضوع صحبت آشنائی دارم برای من تشخیص خیلی ساده و روشن بود که همه اش عشق به مملکت و مردم و خدمت صادقانه به شاهنشاه است (احسنت) ولی از دیدیک ناآشنا به گویندگان و به منطبق ایجاب میکند که بنده با عرایضی که حضورتان می کنم مطلب آنچنان که هست و نیست ، بیان شود و نتیجه گیری شود ، خیلی روشن است مادری وقتی می بیند که سوزنی بلند بدست غریبه ای است و می خواهد به دست فرزندش فرو کند ، دفاع میکند ولی وقتی تشخیص داد که این سوزن از کسی است که برای سلامت این فرزند لازم است و این بردهم طیب است که برای نجات این فرزند با مادر

هم عقیده و هم دل است خودش دست بجه را نگه میدارد و او را می برد و آرامش می کند و تقاضا می کند که این انژکسیون را بزند جناب آقای مظهری بیانات بسیار خوب و صادقانه و بجائی فرمودند . ایکاش ، ایکاش میشد که این ایده آل های انسانی و میهنی که شما فرمودید که همین امروز من فشرده اش را خدمتان عرض کنم که دولت شرکت شیلات را منحل کرد و گارد ساحلی را هم منحل کرد و هیچ اتومبیلی را هم باز دید نمی کنند مقدور بوده که به عرض مجلس شورای ملی برسد ولی اجازه فرمائید از این جا شروع کنم شیلاتی باین صورت وجود نداشت حق دخالتی در کار صید هم نمی داشت ، حق بازدید اتومبیلی را هم نداشت و هر کسی قاعدتاً مثل همان سواحل زیبایی که شما دیدید و برای میهن عزیزما آرزو می کنید ، آزاد بود و در آن قایق زیبایی که جناب آقای متولی را جلب کرده بود بروید ماهی بگیرید و آن کنار رودخانه ای که قاضی باحقیقتی برای شما تجسم کرده و از جلوی خانه آن روستایی میکزرد و به آن در یک اصطلاح ناصحیح محلی می گویند آرامق ، یک آرامق بیندازد و از آن ماهی برای من و شما میهمان سرخ کند که بخوریم ، میدانند نتیجه به کجا رسید؟ عین حقیقت را عرض می کنم ، خوانین محلی رودخانه ها را از آن خود تلقی می کردند و در آن جا جز با گرفتن باج به هیچ کس اجازه صید نمیدادند و آن چه راهم که شما فکر میفرمائید که حالا سربازی که بسرم و شماست با تعلیماتی که دیده و با وظیفه ای که دارد ، در قبال سوگندی که به ایفای وظیفه خورده معهدا مجبور میشود و ممکن هم هست که گاهی از اوقات آن چنان که آقای آستانه ای فرمودند افراد منحرفی هم در میان آن ها پیدا شود . چماقداران به زن و ناموس و زندگی و بچه آن زارع بیچاره ای که در کنار رودخانه می خواست یک دانه ماهی صید بکند حمله میکردند و جبهه میکردند دولت چه میتوانست بکند دولت آمد گفت رودخانه مال خان نیست ، رودخانه مال ملت ایران است و خان از بین رفت همان طور که جناب آقای دکتر ضیائی فرمودند و دولت به نمایندگی ملت این ها را حراست می کند چه کرد ؟ گفت دولت که نباید جانشین مردم بشود . این حرفی است که یک عمر گفتم و تا عمر هم دارم تکرار می کنم و شما هم امروز صادقانه تکرار فرمودید ، گفت ما چرا باید بیائیم و ما هم بگیر بشویم چند جور کار دیگر داریم رودخانه ها را بهر کسی که بخواهد است اجازه میدهم بولی به صندوق دولت میدهد و اجازه میدهد . چه عمل

صحیح و زیبایی بود میدانید چه کردند جناب مظهری ؟ بروید در دستگاه های بازرسی ببینید چه شد ما مردم بی انصاف بی اطلاع ، وظیفه شناس در قبال چند هزار تومانی که این رودخانه اجازه کردیم رقیم جلوی رودخانه ها را سد بستیم که آقای قاسم زاده روشن هستند و بهش میگویند کل هام این کل هام یعنی چی ؟ یعنی ماهی ای که اشاره فرمودید ، میروند به آن جانی که سرشان به سنگ بخورد این ماهی ها رفتند به رودخانه ، و وقتی رفتند در رودخانه تخم ریزی کنند این بی انصاف ها جلوی رودخانه را ، جلوی مصب را که به دریا می ریزد سد کردند آن چنان سد کردند که ماهی نتوانست برگردد ماهی را گرفتند و تخم های ماهی را که هر کدام به اندازه یک سرسناجق بود و باید سال دیگر هزاران ماهی بشود برای این مملکت و مصرف کننده اش که موکلین نمایندگان محترم هستند . بصورت سرسناجق ، بصورت یک کرم بسیار کوچک ذره بینی جمع شد ، خوراها از این را بایل و پارو بیرون کشیدند . کپه ها و تپه ها از آن تخم ماهی که قرار بود ماهی بشود تشکیل دادند و بعد به صورت خوراک به خوک دادند این است باعث قطع نسل ماهی در بحر خزر ، شمای وطن پرست امروز در این سمت هستید ، فردا پشت یک میز اجرائی هستید این گزارش را به شما میدهند چه می کنید ؟ باز قبول می کنید که اجازه بدهید که تخم ماهی را برای این که خروارش را ... تومان بفروشند بر بیاندازند و نسل ماهی را از بین ببرند (آستانه ای - این سدها را بدون موافقت دولت زدند؟) الساعه میخواستیم همین جا بگویم این سدها را زدند و این تخم ها را برانداختند دولت مجبور شد بیاید تشکیلاتی بدهد که بگوید کسانی که صیاد هستند حرفه ای هستند ، نه قاچاقچی بیایند تعاونی هائی تشکیل بدهند و این تعاونی ها کارشان این باشد که به عوض این که بروند پیشی چند نفر سرمایه دار و سلف خور و سوء استفاده کن کارهای خود و فرزندانش را بفروشند بیایند از دست گاه دولت حقوق بگیرند صید هم که می کنند به دولت بفروشند که در این کار سوء استفاده ای نشود ، مجلس شورای ملی نزدیک به نیم قرن ، بیشتر بین نیم قرن و یک قرن تشکیل شده ادوار مختلف در این جانمندانگانی بسیاری جمع شدند با کمال شرافت و صداقت و وظایف میهنی شان را انجام دادند اما اگر بنده امروز ادعا کنم که از این لین جماعتی که آمدند و رفتند در هر مجلس مقننه دنیا تا به امروز

نشستند خائنی و منحرفی وجود نداشته است درست نیست و ادعائی بی جهت است . نادرست در همه طبقات در همه ادوار همه ممالک بوده و هست و خواهد بود شرق و غرب ، اگر یک مأمور دزد غیر صحیحی در عملی یک وظیفه نادرستی انجام داد شما و بنده و غیر دولت و غیر وکیل همه باید با او مبارزه کنیم همه باید دستگامان را درست بکنیم اما در همین مجلس محترم چند نفر عضو دولت نشسته اند آیا این ها همه مردمان نادرستی هستند که ما بایک قلم بگوئیم دستگاه دولت ایران فاسد است هر کس که این حرف را می زند یا تشخیص نمیدهد یا واقف نیست یا سوء نیت دارد باید به راهشائی شما ، بوظیفه شناسی مأمورین درست نادرست ها را بیرون کرد و دزدها را برای همیشه به ملت معرفی کرد و این کاری است که شما باید از ما بخواهید و ما هم باید انجام وظیفه کنیم اما آن چه خدمتان عرض می کنم مطلقاً نفی فرمایشات شما نیست نباید از جلوی صید فردی که برای ارتزاق شخصی خودش است بازاری تفریح است در این مملکت جلوگیری کرد نباید از حمل یک یاده ماهی که برای مصرف شخصی خانه کسی است جلوگیری کرد . و اگر این لوائح به این جامی آید برای این است که یک قاضی واقع بینی مثل جناب صادقی ، یک مطلعی مثل جناب قاسم زاده ، یک دلسوزی مثل آقای آستانه ای و یک سخنوری مثل حضرتعالی بیایند و ببینند چه صلاح است . ببینید و فرمائید نقاط ضعفش کجاست و هم دل و هم رای ببینیم چگونه باید اصلاح کنیم تا دولت بدان حد که باید انجام وظیفه کند و هیچگونه تعصبی در این نیست جناب آقای صائبی نیستند؟ (مهندس صائبی - چرا اینجا هستم) آقای مهندس صائبی به من تلفنی گفتند که در این لایحه کلمه حمل هست و حتی این کلمه حمل ممکن است باعث شود که جریان پیش بیاید ، شبیه جریانی که آقای صادقی فرمودند جناب مهندس صائبی چی خدمتان عرض کردم ؟ گفتم حمل را حذف فرمائید بعد دوبرتبه دیدم که حمل را گذاشته اند ، پرسیدم از نمایندگان دولت که چرا نبود کلمه حمل حذف بشود گفتند که در خود کمیسیون وقتی که نمایندگان اجرائی توضیح دادند که ما داریم می بینیم که کامیون قاچاق دارد می رود ما چه کاری کنیم ، متوقفش بکنیم ، چه کنیم نتیجتاً به این مرحله رسیدیم که این صحبت های شما که این جا گفته شد . این عرایض من این جا روشن شد ما با هم در کمیسیون میرویم و آن چیزی را که جناب صادقی و آستانه ای صلاح می دانند اصلاح می کنیم و عبارت و جمله ای پیدا می کنیم که بتوانیم مثلاً آن کامیون هائی

که ماهی قاچاق دارند جلویشان را بگیریم متشکرم (احسن)
رئیس - نظردیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری
نشد) نسبت به ورود در شورمواد رأی میگیریم خانمها و
آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر
برخواستند) تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - صید هر نوع ماهی یا سایر آبیان که از
طرف شرکت سهامی شیلات ایران بطریق مقتضی آنگهی
میشود در دریای خزر (از ساحل تا ۱۰ میل دریائی)،
خلیجها، مردابها، روگاکها، بصبها و رودخانه های
مربوط به دریای مذکور تا مسافتی از مصب هر یک از
رودخانه ها که به پیشنهاد شرکت سهامی شیلات ایران
و تصویب شورای عالی حفاظت محیط زیست تعیین میشود
بدون اخذ پروانه لازم از شرکت مذکور ممنوع است.
متخلفین برای بار اول علاوه بر ضبط عین مال بفتح
شرکت سهامی شیلات ایران جزای نقدی معادل دو برابر بهای
مال مکشوفه و برای دفعات بعد علاوه بر ضبط مال و
پرداخت دو برابر بهای آن به حبس جنحه ای از ۶۱ روز تا
شش ماه محکوم خواهد شد.

تبصره ۱ - عرضه، فروش، حمل و نگهداری هر نوع
ماهی و سایر آبیان مذکور در این ماده اعم از اینکه
بصورت تازه، منجمد، خشک یا عمل آوری شده باشد
بدون اخذ پروانه لازم از شرکت سهامی شیلات ایران
نیز مشمول مجازات مذکور در فوق خواهد بود.

تبصره ۲ - حمل و نگهداری انواع ماهی و سایر
آبیان مذکور برای مصرف شخصی حداکثر تا ده کیلو از
مشمول مقررات فوق مستثنی خواهد بود.

تبصره ۳ - شرکت سهامی شیلات ایران مکلف است
در صورت برائت متهم بهای کالای ضبط شده را بر اساس
نرخ خرید ماهی از صیادان مجاز بپردازد و در مورد
ماهیهای عمل آوری شده نرخ تعیین شده از طرف شرکت
مذکور ملاک محاسبه قرار خواهد گرفت.

تبصره ۴ - برای ماهیها و سایر آبیان مشروحه در این
ماده که شرکت سهامی شیلات ایران آنها را قاصد و یا
خارج از استاندارد تشخیص دهد در صورت برائت متهم
وجهی پرداخت نخواهد شد.
رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در تبصره ۴ ماده ۱ پیشنهاد میشود:

۱- حمل و نگهداری و صید انواع ماهی و سایر
آبیان برای مصرف شخصی حداکثر تا ده کیلو از شمال
مقررات فوق مستثنی خواهد بود.
با احترام - نوذر صادقی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در تبصره ۱ ماده ۱ بجای
عبارت «سایر آبیان مذکور» اسامی آبیان بتفکیک و
بطور مشخص ذکر شود. اشرف حریری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً چون در تبصره ۴ ماده ۱ گفته شده است:
«برای ماهیها و سایر آبیان مشروحه در این ماده» ولی
شرحی از آبیان در این ماده آورده نشده است، لذا
پیشنهاد مینماید انواع آبیان با ذکر اسامی در این ماده
شرح داده شود. اشرف حریری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید با توجه به تکثیر ماهی
مصنوعی در آب بندها تشخیص ماهی دریا با ماهی
تکثیری موجب مشکلاتی برای مسافرین خواهد شد
تقاضای لغو تبصره ۲ از ماده یک لایحه قانون مجازات
صید غیر مجاز از دریای خزر را دارم.

با تقدیم احترام - جعفر قاسم زاده

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در ماده ۱ لایحه قانون مجازات صید غیر
مجاز همانطور که از ساحل تا ۱۰ میل دریائی مشخص
شده محدوده رودخانه های آب ریز به دریای خزر نیز
حداکثر تا یک کیلومتر تعیین گردد زیرا در طغیان
رودخانه ها انواع ماهی به رودخانه ها بسوی آبشیرین
روان شده و تا ارتفاعات کوه در رودخانه ها بالا میروند در
اینصورت کشاورزان ساحل رودخانه ها از شمال این
قانون معاف باشند و بتوانند از نعمت خدا داده بهره مند شوند.
قاسم زاده

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در ماده یک تبصره یک
قانون مجازات صید غیر مجاز از دریای خزر اضافه شود که
شرکت سهامی شیلات در جهت تأمین مصرف ماهی مردم
شمال در تمام شهرهای شمالی فروشگاههای لازم تأسیس
نماید یا به دست اندرکارهای شغل ماهی فروش پروانه
فروش بدهد که مصرفی ماهی مردم شمال در اولویت
قرار گیرد. قاسم زاده

۱. کیلو برای هر نفره اصلاح شود. چون مشخص نیست
حمل و نگهداری ده کیلو برای یک خانواده مجاز شناخته
شده است یا برای یک نفر؟
اشرف حریری
رئیس - ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - هر نوع آلات و ادوات صید از قبیل تور
ماهگیری، دام، قلاب ماهگیری، قایق و غیره که
مرتکبین صید غیر مجاز مورد استفاده قرار داده باشند
بفتح شرکت سهامی شیلات ایران ضبط خواهد شد و در
صورتیکه حکم دادگاه مبنی بر برائت متهم باشد وسایل
مزبور بصاحب آن مسترد خواهد شد.

تبصره ۱ - آلات و ادوات صید از قبیل تور، دام،
قلاب ماهگیری و امثال آن چنانچه متعلق به شخص
دیگری غیر از متهم باشد ضبط میگردد و مالک آن
میتواند خسارات خود را از متهم بخواهد.

تبصره ۲ - انواع قایق که برای صید ماهی و سایر
آبیان مورد استفاده قرار گرفته و متعلق به مرتکب نباشد
در صورتی ضبط میشود که مالک با علم به استفاده از آن
بمنظور صید غیر مجاز قایق را در اختیار مرتکب قرار داده
باشد.

رئیس - در ماده سوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً پیشنهاد مینماید در ماده ۳، آلات و ادوات
صید با ذکر نام مشخص شوند و کلمه «و غیره» حذف
شود. اشرف حریری

رئیس - ماده چهارم قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۴ - داشتن هر نوع دام، تور، آلات و ادوات
صید ماهی و آبیان در وسایل نقلیه آبی در روی آبهای
مذکور در این قانون بدون اجازه شرکت سهامی شیلات
ایران ممنوع بوده و متخلف علاوه بر ضبط اموال مذکور
به جزای نقدی از پنجهزار ریال تا ده هزار ریال محکوم
خواهد شد.

رئیس - در ماده چهارم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی
محترماً پیشنهاد مینماید چون جمله حمل در تبصره ۲
از ماده یک قانون مجازات صید غیر مجاز برای تمام
اتومبیلهای شخصی و مسافری و املاً همه خودروها ایجاد
معطلی و ناراحتی مسافرین خواهد شد تقاضای لغو جمله
حمل را مینمایم.

قاسم زاده

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً بعضی میرساند در لایحه قانون مجازات صید
غیر مجاز جمله حمل در تبصره ۱ و ۲ از ماده یک و ماده ۲
و تبصره یک از ماده ۳ با توجه به تسلط کامل مأمورین
شیلات در تمام حوزه های صیادی برای مسافرین مشکلات
زیادی فراهم خواهد نمود.

پیشنهاد مینمایم جمله حمل در تمام موارد لایحه
حذف شود.

با احترام - جعفر قاسم زاده

رئیس - ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - صید ماهی غضروفی، تهیه خاویار و هم چنین
عرضه، فروش، حمل، نگهداری و صدور آنها بدون اجازه
شرکت سهامی شیلات ایران ممنوع و مرتکبین طبق قانون
مجازات مرتکبین قاچاق قابل تعقیب و مجازات خواهند
بود و کسانی که خاویار را بطریق مذکور تحصیل و بدون
اجازه شرکت سهامی شیلات ایران صادر نمایند حداکثر
مجازات مزبور محکوم خواهند شد.

تبصره ۱ - حمل و نگهداری گوشت های غضروفی
برای مصرف شخصی حداکثر تا ۱ کیلو از مشمول مقررات
ماده فوق مستثنی است.

تبصره ۲ - معافیت مقرر در تبصره ذیل ماده شش
قانون اصلاح بعضی از مواد قانون مجازات
مرتکبین قاچاق و الحاق چند ماده و تبصره به قانون
مزبور مصوب ۱۳۵۳/۱۲/۲۹ شامل موارد مندرج در ماده
فوق نخواهد بود.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً پیشنهاد مینماید در تبصره های ۱ و ۲ ماده ۲
عبارت: «حداکثر تا ۱ کیلو» به عبارت: «حداکثر تا

(شرح زیرخوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً در ماده ۴ پیشنهاد مینماید:
پیشنهاد حذف ماده ۴ را مینماید.

نوذر صادقی

رئیس - ماده پنجم قرائت میشود.
(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۵ - هر یک از کسبه و پیشه‌وران که بدون پروانه از شرکت سهامی شیلات ایران مبادرت بعرضه و یا فروش یا حمل و نگهداری ماهی‌ها و سایر آبزیان اعلام شده و یا خاویار بنمایند حسب مورد به مجازاتهای مقرر در این قانون محکوم خواهند شد و در صورت تکرار علاوه بر مجازاتهای مقرر در این قانون پروانه کسب مرتکب ابطال خواهد شد.

رئیس - در ماده پنجم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ششم قرائت میشود.
(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۶ - احداث سد و کلهام صیادی در رودخانه های موضوع این قانون بدون اجازه شرکت سهامی شیلات ایران ممنوع است و مرتکبین به حبس جنحه‌ای از شصت و یکروز تا سه ماه و یا جزای نقدی از پنجهزار و یکریال تا بیست هزار ریال محکوم خواهند شد.

رئیس - در ماده ششم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده هفتم قرائت میشود.
(شرح زیرخوانده شد)

ماده ۷ - قانون صید غیر مجاز از دریای خزر مصوب سال ۱۳۴۶ و کلیه قوانین دیگر مغایر با این قانون ملغی میگردد.

رئیس - در ماده هفتم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده هشتم قرائت میشود.

ماده ۸ - وزارتخانه های کشاورزی و عمران روستائی و دادگستری مأمور اجرای این قانون هستند.

رئیس - در ماده هشتم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد ماده الحاقی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
احتراماً در مورد لایحه قانون مجازات صید غیر مجاز از دریای خزر، برای اینکه بتوان از صید غیر مجاز ماهیان و سایر آبزیان عملاً جلوگیری نمود، پیشنهاد مینماید: «گارد مخصوصی از نیروی دریایی وابسته به شرکت سهامی شیلات ایران تشکیل شود. وظیفه این گارد کنترل و حفاظت خلیج ها و مصب ها و سواحل دریای خزر تا فاصله ده میل دریائی خواهد بود. این گارد در صورت لزوم از نیروی هلیکوپتر نیز میتواند استفاده نماید.

اشرف حریری

رئیس - لایحه و پیشنهادها برای شور دوم به کمیسیون های مربوط ارجاع میشود.
۱۷ - پایان جلسه.

رئیس - با اجازه خانم ها و آقایان این جلسه را ختم می کنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً به اطلاع همکاران محترم خواهد رسید.

(جلسه ساعت سیزده پایان یافت)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

سؤال آقای محسن پزشکپور از دولت

ریاست محترم مجلس شورای ملی

حسب خبرهای منعکسه از خبرگزاریهای خارجی و نیز خبرهای منتشره در روزنامه های خبری پایتخت که هیچکدام مورد تکذیب نیز قرار نگرفته است، در چندین روز اخیر در منازل مسکونی و یادقتر کار کسانی بمبھائی منفجر گردیده است که موجب ایجاد خسارات و نیز نگرانیهای وسیع در میان مردم گردیده است. از جمله آنکه بشرح مندرج در روزنامه های عصر پنجشنبه ۳۱ فروردین ماه در منزل و دفتر دو تن از وکلای دادگستری که دفاع از چند تن از دانشجویانی را که اخیراً در دادگاه جنائی مرکز مورد محاکمه بودند، بمبھائی منفجر گردیده است که حسب خبر منتشره سازمانی بنام (کمیته انتقام) مسئولیت این امر خلاف قانون و خلاف اخلاق و معارض امنیت عمومی را بعهدہ گرفته است. از آنجا که حسب اصول قانون اساسی و متمم آن، بویژه اصول نهم و سیزدهم متمم قانون اساسی جان و مال و مسکن و منزل و خانه هر کس از هرگونه تعرض مصون است و باید در حفظ و امان باشد.

از آنجا که توسل جستن به اینگونه اقدامات و امکان دادن به بروز و ظهور اینگونه اقدامات خود موجب ایجاد نوعی زلزله و عدم امنیت مالی و جانی خواهد بود که هرگز برای حفظ سلامت جامعه و امنیت عمومی عواقب خوشایندی نخواهد داشت. از آنجا که اینگونه تعرض مسلحانه به منزل یادقتر و وکلای دادگستری که وظیفه ی خطیر دفاع از آحاد و افراد مردم را در هرگونه محاکمه احتمالی بعهدہ دارند عملاً موجب ایجاد زلزله در اصل آزادی دفاع متهمین و در نتیجه نقض اصول عدالت و نقض حقوق طبیعی اشخاص برای استفاده از حق دفاع آزاد خواهد بود. از آنجا که آشکارا سازمانی بنام (کمیته انتقام) مسئولیت این سلسله اقدامات معارض قانون و امنیت عمومی را بعهدہ گرفته است.

از آنجا که دولت و دستگاههای انتظامی و قضائی و تحقیقی مسئولیت حراست از اصول قانون و حفظ جان و مال و شرف کلیه اتباع ایرانی و ساکنان حوزه قضائی دولت شاهنشاهی ایران را بعهدہ دارند.

از آنجا که سوابق امر مدلل میدارد، دستگاههای انتظامی و تحقیقی و قضائی در آن حد از وسعت و قدرت هستند که بتوانند گردانندگان و مسئولان و مسببان حوادثی را که بدان اشارت رفت بشناسند و معرفی نمایند و تحت پیگرد قانونی قرار دهند، و بالاخره از آنجا که نه تنها از نظر حفظ حرمت جان و مال و مسکن و محل کار اشخاص، ایفای این وظایف قانونی از طرف سازمانهای مسئول نهایت ضرورت را دارد، بلکه تأمین ابتدائی ترین اصول آزادی و حق مشارکت مردم در سرنوشت خود نیز متضمن آن است که هر صاحب نظر و اندیشه ای از اینگونه تعرضات مصون و محفوظ باشد.

خواهشمند است مقرر فرمایند دولت در مجلس شورای ملی حضور یافته به پرسشهای زیر پاسخ گوید:

- ۱- گردانندگان و مسئولان (کمیته انتقام) که مسئولیت این اقدامات را بعهدہ گرفته است چه کسانی میباشند؟
- ۲- هرگاه تا کنون نسبت به شناسائی و پیگرد مسئولان حوادث مزبور اقدام نگردیده و یا اقدام گردیده است و به نتیجه نرسیده است، سبب این تأخیر و تعلل چیست؟

۳- برای اینکه در آینده اینگونه حوادث نامطلوب و معارض با قانون و امنیت عمومی و ملی پیش نیاید از طرف مقامات مسئول چه تمهیدات و پیش بینی هائی صورت گرفته و یا صورت خواهد گرفت؟

با احترام - محسن پزشکپور